103 ISSN 0772-6384
XXXVe jaargang - 3

ten mandere

heemkundige periodiek voor izegem en omgeving

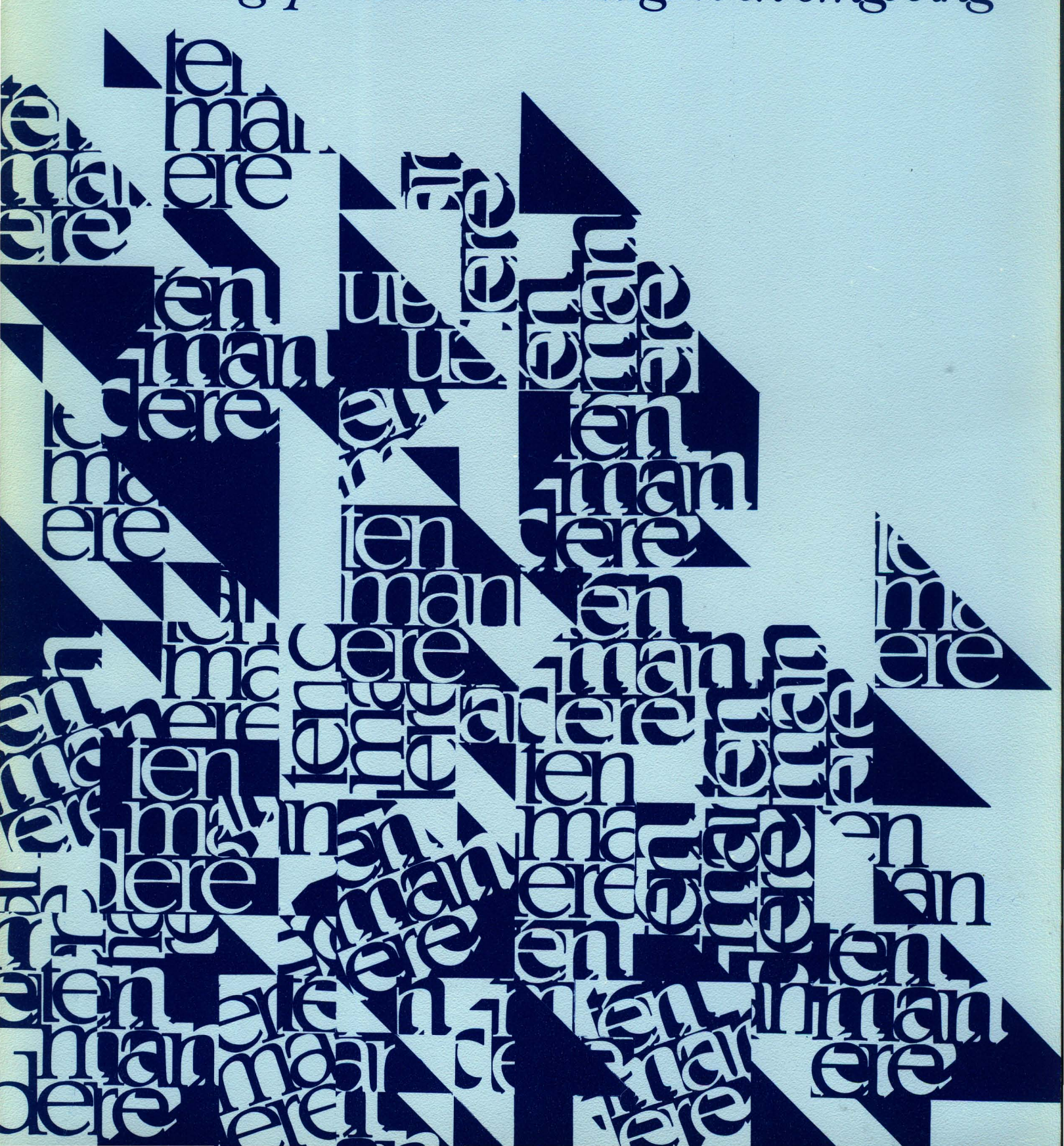

KULTUUR LIGT ONS.

BANK VAN ROESELARE

JA, UW AANPAK LIGT ONS.

MACHINES BOUCHERIE

Machines Boucherie nv
Plast-o-Form nv
Stuivenbergstraat 106
8870 Izegem
Tel. (051) 31 21 41 - Fax (051) 30 54 46

TEN MANDERE

BESTUUR:

Voorzitter :
Dr. JEAN-MARIE LERMYTE
Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem
tel.051/30 39 99

Ondervoorzitter :
ANTOON VANDROMME
Blauwhuisstraat 52, 8870 Izegem
tel. 051/30 31 35

Secretaris : ROBERT LEROY
Boomforeeststraat 49, 8870 Izegem
tel. 051/30 10 56

Penningmeester : ALBERIC DEPREZ
Ommegangstraat 69/1, 8870 Izegem
tel. 051/30 28 48

Archivaris : ANDRE DEMEURISSE
Baronielaan 33, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 58

Hoofdredacteur : BART BLOMME
Europastraat 13, 8770 Ingelmunster
tel. 051/30 03 67

Leden :
LUC BILLIOUW
Ter Beemden 16, 8870 Izegem
tel. 051/30 12 23

ANDRE MISTIAEN
Hondekensmolenstr. 24, 8870 Izegem
tel. 051/30 36 69

FREDDY SEYNAEVE
Elegastlaan 14, 8870 Izegem
tel. 051/30 58 31

RAF VANDENBERGHE
Meensesteenweg 77, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 23

HENDRIK WILLAERT
Krommekeerstraat 3, 8080 Ruiselede
tel. 051/68 82 45

REDACTIE :

Bart Blomme
Jean-Marie Lermyte
Antoon Vandromme
Raf Vandenberghe

A VANDROMME. Filmzalen in Izegem 3
R. DEVOS. Emelgems Parochiecentrum "'t Kartouchke" is 25 jaar jong 15
M. NUIJTTENS. De Carnegie Hero Fundmedaille voor Izegemnaren (1923) 23
A. VANDROMME. De Halle en de Wal in Izegem 27
J.M. LERMYTE. Volksvertegenwoordiger Myriam Vanlerberghe 39
C. DE FORCHE. Volksvertegenwoordiger Geert Bourgeois 41
A. VANDROMME. Heremieten in onze streken 43
A. VANDROMME. De Pedaalkoningen 51
A. VANDROMME. De eerste retorica onder principaal Louwaege (1944-1945) 54
Naar Solignac - Brageac en Lourdes 55

Aan dit nummer werkten mee :
Christiaan De Forche, Nieuwstraat 27 bus 7, 8870 Izegem
Roger Devos, Kapelstraat 6, 8870 Izegem
Jean-Marie Lermyte, Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem
Marcel Nuijttens, Boomforeeststraat 39, 8870 Izegem
Antoon Vandromme, Blauwhuisstraat 49, 8870 Izegem

Verantwoordelijke uitgever : Jean-Marie LERMYTE, Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem.
Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn bijdrage en ontvangt 15 overdrukken.
Voor gehele en gedeeltelijke overname is de voorafgaandelijke toestemming van de heemkundige kring en de auteur vereist.

ALG. NUMMER 103, 35ste JG. NR. 3 (december 1995)

LIJST ERELEDEN 1995

In Izegem :

Allewaert, Luc, Marktstraat 14
Allossery, Luc, Roeselaarsestraat 327
Ameye, Jean-Louis, Ommegangstr. 9 bus 3
Artex, Roeselaarsestraat 594
Bogaert, Jan, O.-L.-Vrouwestraat 20
Boucherie-Vanfleteren,B., Ambachtenst. 84
Bouchery, Christiane, Abelestraat 61
Bouchery-Verfaillie, B., Krekelstraat
Bourgeois, André, Sint-Tillostraat 9
Bourgeois-Hoste, Geert, Baronielaan 12
Bral-Dejonghe, Rudi, Ardooisestraat 62
Bruyneel, R., Ingelmunsterstraat 57
EE.PP. Capucijnen, Roeselaarsestraat 291
Christiaens, Marcel, Eigenhaardstraat 45
Christiaens, O., Prins Albertlaan 2
Christiaens, Roselin, Grote Markt 17
Compernolle, Etienne, Heibrugstraat 7
D'Artois, Johan, Hondekensmolenstraat 12
De Forche, Christiaan, Nieuwstr. 27 bus 7
De Muelenaere, E.H. José, Kasteelstraat 26
De Vlieghere, Luc, Melkmarktstraat 13
Debruyne, Rudy, Slagmeersenstraat 13
Decoene, E.H. Jozef, Kerkplein 13
Defauw Leon, Gentseheerweg 92
Degezelle, Lucien, Nieuwstraat 4
Demey, Johny, Kortrijksestraat 321
Demoen, Daniël, Sint-Crispijnstraat 26
Denys, Roland, Burg. Vanden Bogaerdelaan 67
Derolez, Jacques, Bellevuestraat 45
Dubaere, EH. Ludwig, Kerkstraat 7
Dupont, Jim, Baron de Pélichystraat 34
Dupont, Johan, Lendeleedsestraat 20
Eeckhout, André, Baron de Pélichystraat
Eeckhout, Geert, Baronielaan 2
Geldhof, Tillo, Kortrijksestraat 114
Gesub. Vrije Basisschool, Leenstraat 110
Guillemyn, Antoon, Meensesteenweg, 88
Handsaeme, Roland, Gentseheerweg 82
Hanssens, E.H. Staf, Roeselaarsestraat 53
Herman, Raphaël, Stijn Streuvelsstraat 26
Himpe, Kurt, Baronstraat 4
Hochepied, José, Prinsessestraat 124
Houthoofd-Feys, Antoine, Steenovenstr. 4
Instit. de Pélichy, Gentsestraat 31
Joos-Depreitere, M. Kloosterstraat 4
Kemp, Marc, Gentseheerweg 45
Lannoo, Roger, Roeselaarsestraat 29
Lecluyse, Eddy, Abelestraat 25
Loontjes, Alfons, Nieuwstraat 22
Madou, André, Roeselaarsestraat 317
Maertens, Erik, Kerelsstraat 13
Maertens, Raf, Lendeleedsestraat 12 bus 1
Maes, Bernard, Gentsestraat 84
Marannes, Valeer, Ingelmunstersestraat 70
Mattan, Ronny, Grote Markt 13
Naessens, Maurice, Ingelmunstersestr. 50
Pickavet, Luc, A. Vermeylenstraat 6
Porte, Rik, Dweersstraat 32
Rosseel, Luc, Roeselaarsestraat 95
Saelen, Paul, Kruidenstraat 2
Sagon, Luc, Gentsestraat 19
Sagon-Vanden Avenne, F. Gentsestraat 17
Seynaeve, Jozef, Burg. Vanden Bogaerdelaan 93
Sint-Tilloschool, Roeselaarsestraat 37
Spriet, Noël, Sint-Antoniusstraat 17
Strobbe, Kasteelstraat 1
Strobbe, Michaël, Groenestraat 5
Strobbe-Cardoen, Dirk, Gentseheerweg 98
Strobbe-Staessens, Luc, Vredestraat 1
Terryn-Declercq, Rik, Melkmarktstraat 2
Vanacker, Robert, Steenovenstraat 10
Vanbeckevoort, Jaak, Meensestraat 133
Vandenbussche, André, Dam 43
Van den Avenne, Zeno, Populierenstraat 3
Vanderhaeghen, Albert, Baronielaan 26
Vandewalle, Antoinette, Nieuwstraat 9
Vandommele, Roger, Roeselaarsestraat 93
Vandommele, Roger, Sint-Rafaëlstraat 17
Vandommele, Tillo, Brugstraat 26
Vandommele, Willy Baronstraat 112
Vangheluwe, Daniël, Slagmeersenstraat 32
Vanhaverbeke-Leroy, Luc,
Mentenhoekstraat 131
Vanlerberghe, José, Hogestraat 41
Van Walleghem, Dirk, Slagmeersenstr.41
Vens, Werner, Merelstraat 3
Verhaeghe, Luc, Oekensestraat 29
Verledens, Willy, Peter Benoitstraat 11
Wybo, Monique, Kokelaarsestraat 107
Wybo, Romain, Ter Wallenstraat 35
Zusters van Liefde, Roeselaarsestraat 47
Zusters van Maria, Gentsestraat 31

FILMZALEN IN IZEGEM

Antoon Vandromme

Al geruime tijd wordt er aan een breed publiek op diverse wijzen duidelijk gemaakt, dat de filmkunst HONDERD JAAR bestaat.
Dat deze kunst in de eerste eeuw van haar bestaan een fantastische weg heeft afgelegd, zal zelfs voor niet-cinefielen als overduidelijk overkomen.
Wel moeten we vaststellen, dat Izegem al ruim vijftien jaar geen enkele filmzaal meer heeft. Iedereen die wil kan wel binnen de kortste keren Roeselare, Kortrijk, Brugge en zoveel andere plaatsen bereiken, waar nog wel een rijke keuze aan filmzalen bleef bestaan. Daar kan een breed publiek een kleurrijke waaier vinden van de meest recente films. T.V.-programma's en dagbladartikelen hebben wellicht deze filmliefhebbers ertoe aangezet bekroonde films te gaan zien, of ze hebben hen benieuwd gemaakt waarom een bepaalde film zoveel oscars als bekroning bekomen heeft.
Bij dit eeuwfeest is het dan ook passend, dat we een kort overzicht schetsen van wat er tijdens die voorbije eeuw in onze stad, aan filmzalen en filmmogelijkheden aangeboden en beleefd werd.

Deze kunstvorm die op het einde van de 19de eeuw ontstaan was en die vanaf het begin van de 20ste eeuw burgerrecht verkreeg, heeft zich in de loop van die eeuw zodanig weten te ontwikkelen, dat men bij die groeiende filmkunst terecht mag spreken van de "tiende muze".

De doorbraak van geluid en kleur in de film, hebben deze moderne creatie nog ruimschoots grotere kansen geboden en van heel aantrekkelijke pluspunten voorzien.

Trage start

Thomas Edison had in 1889 heel wat voorafgaand en opbouwend werk verricht in verband met de technische uitbouw bij de filmproduktie, maar toch het waren de gebroeders August en Louis Lumière die op 18 december 1895 voor een klein publiek (35 personen) een tiental korte filmpjes aan de Parijse pers voorstelden. Dit waren korte filmfragmenten over het uitgaan van de werknemers van een fabriek, de aankomst van een trein, e.a.

Het meest opvallende van deze nieuwe uitvinding was, dat "de beweging" weergegeven kon worden. Het "statische" van de foto was hierbij overwonnen. Men was bekwaam geworden het "dynamische" van bewegingen weer te geven. Nu ontbrak alleen nog klank en kleur.

De films uit dit beginstadium bezaten een zeer geringe uitdrukkingskracht. De geringe resultaten van opnames beperkten zich tot banale kluchten en melodrama's waar het gemis aan het gesproken woord door een overdreven gebaar gecompenseerd diende te worden.

Pas rond 1900 was er een zekere vooruitgang op te merken bij de "truc-films" van Georges Méliès. Deze kleine stunt werkte zeer aanstekelijk. Weldra werden de kortfilms de attracties op de kermissen. Films met een verhaal als inhoud kwamen pas in de periode 1913-1914 in Duitsland op de markt.

Bij de aanvang van de filmkunst, en dat tot 1914, bleef Frankrijk de hegemonie van deze nieuwe kunst bewaren. Ten gevolge van W.O. I werd het centrum van de filmproduktie verlegd

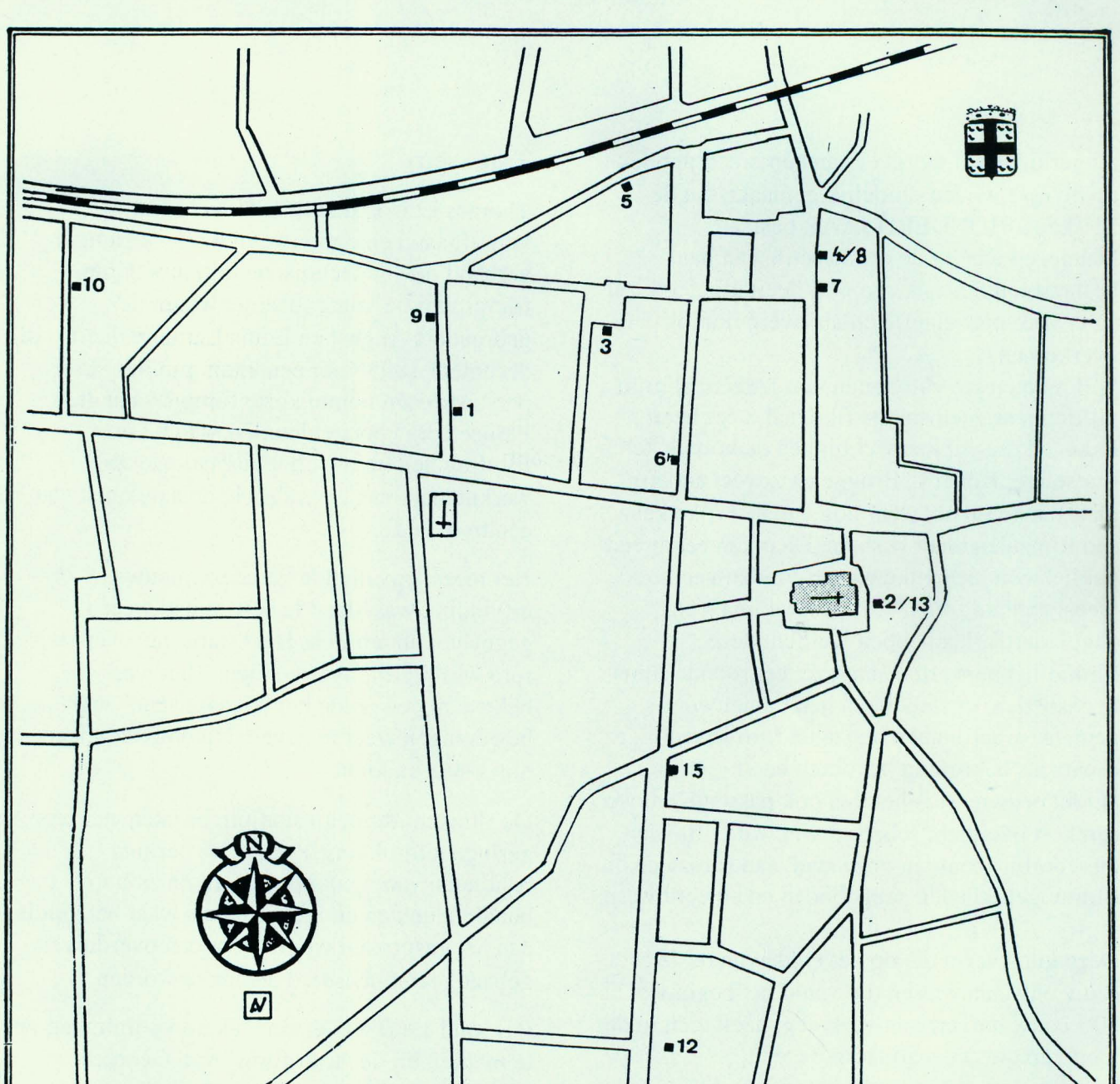
5
4/8
7
10
9
3
1
6
2/13
15
12

Plaatsen van filmvertoningen te Izegem

Naam	straat
1. Het Gildenhuis	Kruisstraat
2. De Jongelingenkongregatie	Kerkstraat
3. Cinema -Paleis (Flandria)	Melkmarkt
4. Le Coq d'Or	Grote Markt (oost)
5. Cinema Lux	Stationsstraat / Gretrykring
6. Cinema Madelon	Nieuwstraat / Cercle Sportif
7. Cinema Patria	Grote Markt
8. Cinema Middenstand	Grote Markt
Cinema Cameo	
Palace	
Eden Ciné	
Ciné Dixie	
9. Cinema Plaza	Kruisstraat
10. (zonder naam)	Camiel Ameyestraat / Scoutslokaal
11. (zonder naam)*	Nederweg / lokaal Padvinders van Sint-Joris
12. Sint-Jozefscollege	B. Vanden Bogaerdelaan / Filmliga
13. Tijl/Nele	Kerkstraat
14. (zonder naam)*	Mentenhoekstraat / Tuinzaal EE.PP. Kapucijnen
15. Cinema Scala	Vandenbogaerdelaan 1

*De plaatsen met een * aangeduid komen niet op de kaart voor.*
Beide plaatsen lagen te veel westwaarts.

van Europa naar Amerika (1914-1920).
Onder de regie van Griffith (1914-The birth of a nation) werden bij de opnamen close-ups gebruikt. Zo kwam er meer bewegingsvrijheid voor de camera en nieuwe methodische montages werden mogelijk.
In die periode ontstonden in Amerika ook enkele grote filmmaatschappijen.
Een verdere doorbraak kwam heel traag op gang in het Europa van het interbellum. Daar waren de produkties uit Frankrijk en Duitsland het meest baanbrekend.

Vanaf 1927 kwam Rusland met regisseur Eisenstein een belangrijk woordje meepraten.
In de nieuwe wereld hadden de gooi- en smijtcomedies van Max Sennet wel een zeker succes, maar de volkse smaak van toen was ook zeer weinig gewoon. De echte doorbraak kwam er met acteurs als Buster Keaton, Harold Lloyd en Charlie Chaplin.

Ook in Izegem

In deze trage groeijaren van de film kwam deze nieuwigheid ook in Izegem een eigen plaatsje vinden. Izegem was er ook heel gauw bij, want de eerste filmvertoningen in onze stad kwamen er al enkele jaren na de première in Parijs. Dat was in december 1897. De vertoning vond plaats in de bovenzaal van de Nieuwe St.-Pieter.
In september 1903 werden er twee weken naeen, korte films met bewegende beelden vertoond.
In 1905 pakte de Jongelingencongregatie gedurende acht dagen uit met een reeks filmvoorstellingen. Het waren bewegende beelden maar van een spannend verhaal was hier nog geen sprake.
Op 6 augustus 1905 werd de heer Henri Paret

als nieuwe burgemeester inhuldigd. Heel Izegem was te been. Deze feestelijkheden werden nog bijzonder in de verf gezet omwille van de 75ste verjaardag van onze onafhankelijkheid.
In de namiddag trok een feeststoet door de straten van de binnenstad. 's Avonds was er een muziekfeest op de Grote Markt en daarna - als zeer uitzonderlijke attractie - een "CINEMATOGRAPHISCHE VERTOONING" op de Korenmarkt, in open lucht.
Het thema van de voorstelling stond in verband met het feest van de 75ste verjaardag van de onafhankelijkheid: een film over de gebeurtenissen rond de omwenteling van 1830. Deze aktiefilm uit de pioniersjaren zou misschien wat meer vaderlandse gevoelens losweken bij de vele toegestroomde kijklustigen.

Op het einde van 1912 kon in de bovenzaal van de Flandria [1] geregeld een filmvoorstelling bijgewoond worden. Deze filmzaal droeg als naam *Cinema-paleis.*

Vanaf 25 oktober 1913 werden ook cinemavoorstellingen gehouden in *Le Coq d'Or* op de oostzijde van de Grote Markt. Hier werden deze occasionele voorstellingen gemengd met zangoptredens. Le Coq d'Or was een herberg die later eerst "De Middenstand" genoemd werd, om daarna vele jaren als "De Normandie" [2] bekend te staan.

Voor de Eerste Wereldoorlog was deze café bewoond door een zekere Gerard (een duitser). Bij het uitbreken van deze oorlog verliet deze onze stad. Tijdens de bezetting keerde hij echter terug en vestigde zich op de westhoek van de Gentsestraat met de Kerkstraat, rechtover "De Gouden Leeuw".
De filmzaal Le Coq d'Or verdween heel kort na de Eerste Wereldoorlog.

Rond diezelfde tijd kwam er in de zaal van de Gretrykring een *Cinema Lux* [3] .Deze zaal was gelegen op de zuidzijde van de Stationstraat en werd later het woonhuis van aannemer Alberic Ostijn. Later werd het omgebouwd in salons voor het restaurant Royal.
In W.O. I en zelfs tot in 1918-1919 hield Robert Huysentruyt die zaal open en hij draaide daar wekelijks de eerste films in Izegem. Hij woonde toen in de Nieuwstraat. Hetzelfde huis werd daarna bewoond door Daniël Renier-Vanbelle, elektricien. Nadien bleef het vele jaren onbewoond. Aan de vensters van zijn woonst stelde R. Huysentruyt de prenten ten toon van de films die de volgende week zouden lopen.

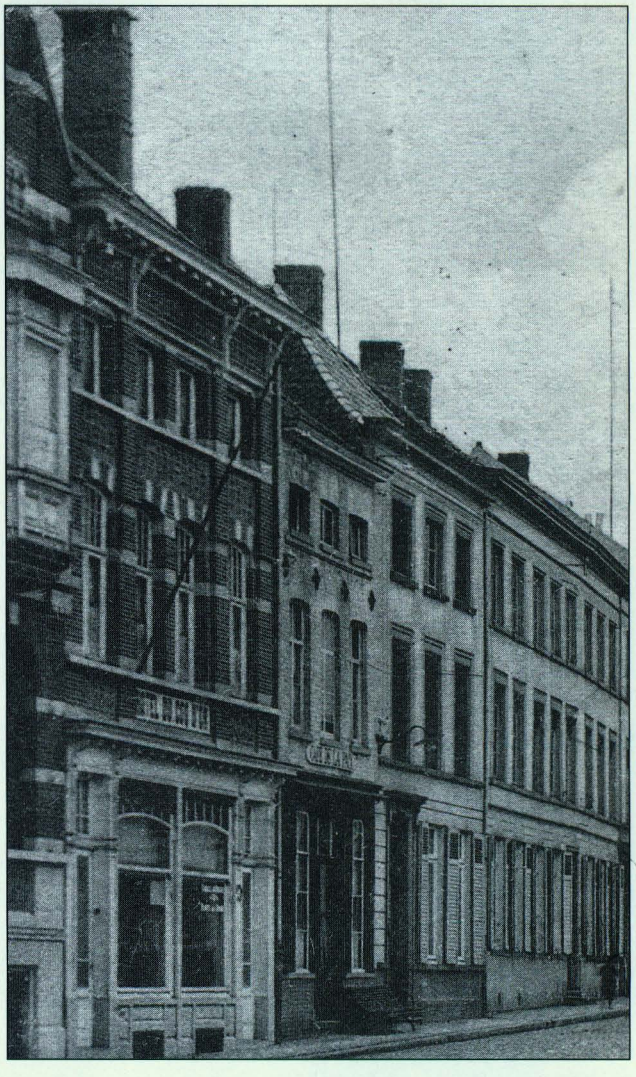

"Le Coq d'Or" op de Grote Markt de filmzaal die in de loop van de jaren het meest van naam veranderde (ATM)

Op 5 januari 1913 werd in het plaatselijk weekblad "Het Iseghems Volk" het *Gildenhuis* als vaste Izegemse filmzaal aangekondigd. Zo konden de Izegemnaren daar wekelijks films volgen. In de twintiger jaren werden daar veel films vertoond, waarvan 't verhaal gedurende meerdere weken vervolgde. Wilde men het vervolg van het spannend (!) verhaal kennen, dan diende men de volgende week ook naar de film te gaan. Zo kwamen daar aan bod : De Reis rond de Wereld, De Brooddraagster, De Ellendelingen, De graaf van Monte Christo, de Bultenaar, De Drie Musketiers, en vele andere. Een zeer lang leven was deze zaal niet beschoren, omdat er op dit moment in onze stad verschillende zalen ontstonden die voor filmvertoningen heel wat beter uitgerust waren.

Daar de geneesheren in de vorige eeuw heel wat minder geraadpleegd werden dan dit op heden het geval is, waren ze in het merendeel van de gevallen genoopt er een bijberoep op na te houden.
Zo was rond de eeuwwisseling Dr. Van Wtberghe ook de uitbater van een brouwerij die op de Grote Markt gelegen was en de naam van "Sint-Joris" droeg [4]. Maar toen de bezetter alle rood koper opeiste, kwam een definitief einde aan alle Izegemse brouwerijen.
Na de oorlog werden deze ruimten verkocht aan Robert Huysentruyt die er een filmzaal en een dancing van liet maken. Eind 1921 werd daartoe de aanvraag ingediend en rond de kermis van 1922 was de eerste vaste filmzaal in Izegem een feit. Om het patriottisch gevoel van de naoorlogse tijd wat indachtig te blijven, werd deze nieuwe zaal *Patria* [5] gedoopt. Omdat de oude brouwerij zeer hoog was, konden twee balkons aangebracht worden.Beneden was er heel wat zitgelegenheid, omdat de zetels van toen heel dicht gerijd stonden. Recht tegenover de ingangspoort werd een danszaal ingericht waar de naoorlogse jeugd heel wat dansvreugde kende. Wie uit de cinemazaal kwam, kon een stempel krijgen op de binnenkant van de handpalm, en zo gratis de danszaal binnenstappen.
Het centrale gedeelte van de danszaal was een geboende parketvloer met daarrond tafeltjes met zitgelegenheid. Er was ook een verdieping, maar dat enkel boven de zitgelegenheden. Van daaruit kon je best de wriemelende menigte bewonderen die op de dansvloer aan het dansen was. Als er in het Izegem van toen boksmeetingen doorgingen, dan werden deze ook altijd in deze balzaal gehouden. Tijdens zo'n boksmeeting werd de ring dan op de dansvloer opgesteld en gingen de toeschouwers errond zitten. Ook de verdieping werd hierbij graag benut.
De cinema en de danszaal bleven bestaan tot het geheel verkocht werd rond het jaar '60, om er een warenhuis van te maken: UNIC.

Korte tijd voor de opening van de Patria, op 5 april 1919, werd een aanvraag ingediend om in de Nieuwstraat, in de herberg "Cercle Sportif", ook een cinema te openen. Deze nieuwe zaal werd *Cinema Madelon* [6] geheten. Deze naam was te danken aan het meest gezongen soldatenliedje dat tijdens W.O. I furore maakte. De vergunning werd bekomen, maar de uitbating van deze filmzaal was van zeer korte duur.

De Nieuwstraat in de twintiger jaren. Cercle Sportif (=Cinema Madelon) was toen links gelegen.(ATM)

In hetzelfde jaar, 1919, vond de opening plaats van *Cinema Scala* in de Vandenbogaerdelaan. Dit gebeurde volgens "Ons Iseghem" op zaterdag 2 augustus om 7 uur 's avonds. De inkom bedroeg 0,80 fr,1,25 fr en 2,00 fr, maar ook deze cinema was geen lang leven beschoren.

Op 12 augustus 1923 werd een nieuwe cinemazaal geopend. Dit gebeurde kort na de oprichting van de Patria. Ze kreeg de naam *De Middenstand* mee. Haar toegang was noord van de herberg met dezelfde naam gelegen aan de oostzijde van de Grote Markt. In het begin van de dertiger jaren werd de naam van filmzaal veranderd. Was de uitbater een andere eigenaar geworden of niet, maar de zaal heette voortaan *Cameo*.
Na een lange periode onder deze naam gedraaid te hebben, werd de naam van deze filmzaal in *Eden Cine* omgetoverd.
Deze naam bleef echter maar een korte periode bestaan. Leon Madou kocht de bestaande cinema en liet enkele veranderingen aanbrengen, o.a. de toegang tot de zaal. Hij veranderde ook de inkom en de naam. Voortaan werd er gesproken van *Cinema Palace*.

De zaal kreeg op 22 juni 1968 van zijn eigenaar Leon Madou, nog eens een nieuwe naam. Voortaan heette die cinema *Ciné Dixie*. Onder deze benaming stond de zaal in de regio bekend, voor het regelmatig draaien van pornofilms. De ruime parking, die de Grote Markt bood, was wel een gedroomde plaats voor hen die van buiten de eigen gemeente, even kwamen zien. Deze uitbating was echter maar een zeer kort bestaan beschoren.

Twee jaar na het openen van De Middenstand werd een derde cinemazaal geopend in de Kruisstraat. Ze werd door de SM. De Voorzorg gerund, kreeg de naam van het *Volkshuis* mee en werd op 25 oktober 1925 geopend.
Na W.O.II werd de herberg en de cinemazaal Volkshuis verkocht aan Maurits Huysentruyt (zoon van de eigenaar van cinema Patria). Na een grondige verfraaiing werden herberg en filmzaal heropend onder de naam Plaza. In deze periode was deze filmzaal misschien wel de fraaiste van het toenmalige Izegem.
In 1979 werd in deze zaal met filmvoorstellingen gestopt.
Dan trok de familie Huysentruyt definitief naar Roeselare waar men reeds de cinemazaal Triociné uitbaatte (het huidige complex Cityscoop).

De oostkant van de Grote Markt juist voor W.O. II.
We hadden twee filmzalen heel dicht bij elkaar: Ciné Palace en Patria (foto A.V.)

Cinema"Volkshuis" aan de westzijde van de Kruisstraat (foto A.V.)

Vanaf 1927 werd heel wat verbetering gebracht op gebied van techniek en montage, in navolging van de Russische films.
Na 1927-28 brak de klankfilm door die een ware revolutie in de filmwereld teweeg bracht en tal van vroegere vedetten de laan uitstuurde.

In de dertiger jaren bestond er ook een bijzondere filmzaal te Izegem, die alleen voor de jeugd bestemd was. Deze zaal had geen naam, het was het oude *scoutslokaal* dat op de oostkant van de Camiel Ameyestraat gelegen was.
Daar kon de Izegemse jeugd wekelijks een filmvoorstelling gaan bekijken die door de scoutsleiding gekozen en gedraaid werd. Alle jeugd was er welkom, zowel de jongens als de meisjes. De wekelijkse vaste inkomsprijs bedroeg één frank.
Het jonge publiek diende plaats te nemen op losse zitbanken en werd zo dicht mogelijk bijeen gestouwd. De zaal zat gewoonlijk vol. De opkomst schommelde gewoonlijk tussen de 125 en de 150 personen. De vertoonde films waren voor het grootste deel kluchtfilms met Charlie Chaplin of Harold Lloyd. Ook kwamen veel avonturenfilms aan bod. Bij voorstellingen met een meer ingewikkeld verhaal werd vooraf door een grotere verkenner van dienst, wat uitleg gegeven. De vele dode momenten tussen twee filmrollen in, werden steeds gevuld met groepsgezangen,waaraan alle aanwezigen graag de refreintjes met volle borst meezongen.
Wanneer het nieuwe lokaal van de "Padvinders van St.-Joris" aan de Nederweg, juist voorbij het kerkhof, klaar gekomen was, verlieten de scouts hun oud lokaal aan de C. Ameyestraat en werden de wekelijkse vertoningen in 't nieuw lokaal gehouden.
Weer was het W.O. II die een einde stelde aan deze prettige zondagmiddagen voor de Izegemse jeugd.

In de dertiger jaren werden de wijkkermissen tijdens de kermisweek gewoonlijk met een filmvoorstelling afgesloten. Dit gebeurde altijd in open lucht. Tussen twee hoge klimmasten werd dan een groot wit doek gespannen en steeds werd er rekening gehouden dat het gewoon verkeer overdag onder het doek gemakkelijk door kon rijden. Van uit een bovenvenster uit de buurt werd dan op dit doek geprojecteerd. Wanneer het donker geworden was werden dan gewoonlijk drie stomme films afgedraaid.

1. Een korte dolle klucht
2. Een cowboyfilm waarin veel geschoten werd
3. Een "ontroerend" drama.

Filmliefhebbers konden in de jaren vóór de Tweede Wereldoorlog tijdens de kermisweek bijna iedere avond gratis een film bekijken en dat telkens in de feestvierende wijk van de stad.

Jaren na de tweede oorlog werd op de Paterswijk, onder de leiding van Pater Pascal Teuns, het startsein gegeven om wekelijks, tijdens de zondagmiddagen, filmvoorstellingen te geven in het klooster van de Paters Kapucijnen. Deze voorstellingen waren speciaal voor de jeugd van de Paterswijk bedoeld. Ze werden gegeven in de tuinzaal van het klooster. Dit was een vorm van patronaat, waar heel veel schooljeugd naar de film van de week kwam kijken. Dit gebeurde in de zestiger jaren en in het begin van de zeventiger jaren.
Wellicht was de doorbraak van de televisie in de

Een zicht in de nieuwe feestzaal van het Sint-Jozefscollege (foto A.V.)

huiskamers een beslissende reden om met dit soort van zondagspatronaat definitief te stoppen.

De sfeer in de filmzalen

Gedurende de beginjaren waren alle films die gedraaid werden "stomme films". Er was alleen beeld, soms was er wel klank, maar het gesproken woord ontbrak. Gesprekken en noodzakelijke aanduidingen werden in die jaren in witte letters op zwarte grond tussen de filmbeelden in geprojecteerd. Verder heerste er stilte in de zaal.
Deze stilte werd vaak door twee bijzondere ingrepen onderbroken :
Meestal speelde een pianist passende muziek bij de geprojecteerde scènes. Dat gebeurde gedurende de hele duur van de film.
Bij vecht- en knokpartijen hoorde men vaak één of meerdere stemmen uit het publiek die met de knokkende cowboys supporterden en allerlei fraaie en evenveel onfraaie woorden ter aanmoediging toeriepen. Ook geurtjes van frieten en van droge vis waren in de zaal bekende en weerkerende aroma's.

Technische verbeteringen

Met de komst van de reliëffilm en de klankfilms ging de moderne filmkunst stilaan naar een volmaking toe.
Met de opkomst en de snelle doorbraak van de televisie werden aan de moderne filmkunst heel wat hogere en meer geperfectioneerde eisen gesteld.

Filmliga - Filmkeuring

Na het verschijnen van de encycliek "Vigilante Cura" werd op het eerste Internationaal Katholiek Kinemacongres in Den Haag (april 1928) het O.C.I.C (Office Catholique International du Cinema) gesticht.
In juni 1929 volgde een dergelijk congres te München waar de statuten van het O.C.I.C. bekrachtigd werden.
De basis voor katholieke filmkeuring was gelegd. In ons land zou vooral het Mannenverbond voor Katholieke Aktie zich plaatselijk met filmkeuring en filmliga bezighouden.

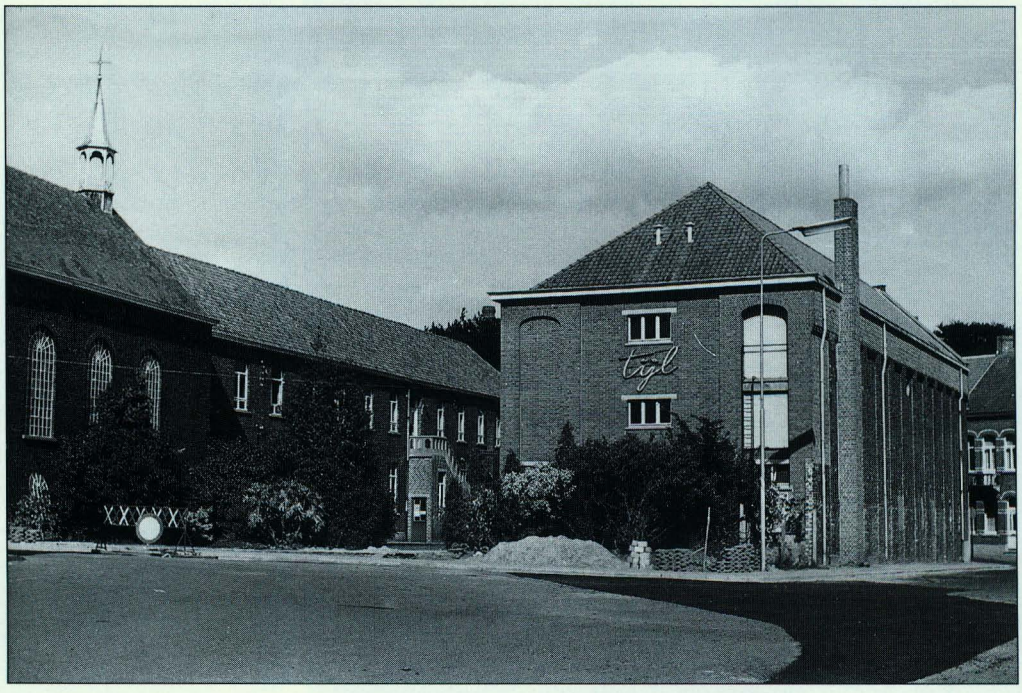

De nieuwe filmzaal "Tijl" (foto A.V.)

In 1936 werden in de Gildezaal verschillende filmvoorstellingen gegeven die door de Katholieke Filmliga gecommentarieerd en gedraaid werden. Deze filmliga was gegroeid uit het Mannenverbond voor Katholieke Actie en zette zich in die jaren bijzonder sterk in voor de opwaardering van de film en dat vooral in een sterk uitgesproken katholieke optiek. Vanaf 1937 werd er overgestapt naar de vernieuwde feestzaal van het Sint-Jozefscollege. Deze zaal was in die jaren een allerbeste, ruime en moderne zaal met centrale verwarming en tevens gloednieuw na de heropbouw van het college na de brand van maart 1936.

Enigszins in het verlengde van de filmvoorstellingen van het Mannenverbond voor Katholieke Actie, ontstond in 1956 in Izegem de "Filmuniversiteit".
Deze filmuniversiteit stelde zich ten doel, alle filmliefhebbers in het genieten van de film in te leiden en op te voeden. Naast een gewoon produkt in het ontspanningsleven, is de film vooral een produkt van de kunstscheppende geest van de moderne mens geworden. Hij treedt gewoon als "De Zevende Kunst" in de rij van de menselijke artistieke activiteiten.
En kunst moest aangeleerd worden. Niet alleen de weergave van het verhaal telt. Tal van kleine zaken kunnen de film in grote mate aan kunstwaarde doen winnen.
Hierbij zijn belichting, sfeerschepping, muziek, close-ups, kleur en tal van andere factoren, zoveel diverse facetten die de gehele kunstwaarde van een film helpen bepalen.

In 1956 werd de zuidelijke vleugel van de congregatiegebouwen helemaal vernieuwd en tot een filmzaal omgetoverd. Dit gebeurde onder de kundige leiding van de dynamische directeur Joris Leuridan en van architect Pieter Derieuw. De vroegere dubbele bolletra onder de vroegere toneelzaal werd op het gelijkvloers tot een modern café omgebouwd, "Nele", met alle mogelijke accommodaties. De nieuwe filmzaal kreeg de naam *Tijl* [7] om een zeker verband met Tillo te behouden en tevens als tegenspraak van Nele.
Hier werd met de filmuniversiteit definitief gestart op 20 oktober 1956. Voor heel het

Korte inhoud en kommentaar van de aangekondigde films.

SISSY

Een pseudo-historische film, gerealizeerd door E. Marischka.

Scénario : De autoritaire hertogin Sophie, moeder van de jonge keizer Franz-Jozef van Oostenrijk, heeft de echtgenote van haar zoon aangeduid in de persoon van prinses Helena van Beieren. De prinses en haar moeder worden naar Oostenrijk uitgenodigd. Elisabeth, de jonge zuster van Helena vergezelt hem. Haar optreden zal de keiker behagen, zodat ze samen zullen huwen.

Techniek : Schraal maar lief tema, dat met gratie en frisheid tot zijn recht komt. Enkele détails getuigen van overdreven humor. Dekors in heerlijke kleuren.

Vertolking: Romy Schneider, eens te meer charmant ; naast haar, Magda Schneider, Karlh Bohm.

Morele waarde : Deze geschiedenis van een schone liefde is een sympatieke en frisse ontspanning, maar de historische personen worden er op een te oppervlakkige wijze opgeroepen. — Voor allen.

RIVIER ONZER LIEFDE

Originele titel « Indian Fighter ». Kirk Douglas is de held die onder regie van André de Toth tracht een verzoening te bewerken tussen blanken en Indianen. Hij begint alvast met de dochter van het opperhoofd — de rest volgt. Er wordt intussen een aardig stukje gevochten. Cinemascope draagt bij tot het dekor. Een paar scènes vallen te betreuren. De film is een seriefilm zonder grote waarde. — Volwassenen met voorbehoud.

FILMLEIDING

PATRIA

SISSY — **Voor allen (1).**

⁂

PLAZA

DE GOUDEN STAD — **Af te raden (3).**

⁂

PALACE

BRASPARTIJEN VAN DE ZWARTE PRINS — **Te mijden (4).**

RIVIER ONZER LIEFDE — **Volw. voorbehoud (2R).**

filmjaar 1956-57 werden 30 films geselecteerd die telkens vooraf door bevoegde personen ingeleid werden.
In die inleiding werd vooral gewezen op filmische aspecten zodat de bezoeker heel wat meer filmvreugde konden smaken en zijn eigen kennis op filmgebied kon verbeteren.
Voor het van start gaan met deze "Filmuniversiteit" werd er een reklameboekje verspreid (48 blz.) met telkens titel, aard, scenario, toneelkroniek, vertolking en morele waarde van de te vertonen films.
Hiermede werd de start van deze filmuniversiteit gegeven waarbij ook een filmforum aansloot, waar geïnteresseerden konden aanwezig zijn bij de achteraf gehouden besprekingen van de vertoonde films. Deze besprekingen gingen door in de vergaderzaal van de congregatie.
Op hetzelfde moment werd ook een Jeugdkino "Jefi" [8] (Jeugdfilm) beloofd, die kort nadien ook van start ging.
Hier werden speciale jeugdfilms vertoond waar ook volwassenen genot konden aan beleven.
Deze jeugdvertoningen gingen telkens door op de zondagmiddag. Hier waren het de jeugdleiders die het jong publiek informeerden.
In de zeventiger jaren werd met de filmuniversiteit gestopt en werden daar alleen nog de Jefi-films gedraaid.
In de jaren '50 en '60 waren er in Izegem drie echte filmzalen. Ze trokken elk hun eigen publiek. Er was wekelijks een keuze mogelijk en "De Mandelbode" gaf vooraf het nodige

commentaar en de passende kwotering :

1. Voor allen
2. Voor volwassenen.
2 R. Voor volwassenen met voorbehoud
2 RR. voor volwassenen, met streng voorbehoud
3. Af te raden
4. Te mijden.

Vanaf de jaren '60 brak de televisie ten volle door. De cinemazalen zaten in de wurggreep van onze moderne welvaart en ze verdwenen één na één in alle stilte uit ons eigen stadsbeeld. Thans heeft Izegem geen enkele vaste filmzaal meer.

Noten

[1]. Flandria : Op de zuidzijde van de Melkmarkt. Deze herberg beschikte over een ruime bovenzaal, waar ook heel wat toneelvoorstellingen en muzikale concerten plaats vonden.
[2]. Normandië : De oude herberg op de oostzijde van de Grote Markt die jarenlang de naam van Hotel Du Coq d'Or gevoerd had, werd in de twintiger jaren De Middenstand genoemd. Toen in 1936 de Franse luxepassagiersboot de "Normandië" de blauwe wimpel haalde kwam hij volop in de belangstelling. Hij had een kracht van 60 000 pk. en verbond Europa met Amerika in vier dagen vaart. Nu werd De Middenstand naar die boot Normandie geheten.
[3]. Lux : latijn voor "licht" wat voor het projecteren van films beslist noodzakelijk is.
[4]. Sint-Joris : Wellicht heeft Dr. VanWtberghe deze naam gekozen ter herinnering aan de verdwenen Izegemse kruisboogschuttersgilde "Sint-Joris" (Brugstraat), die bij de aanleg van het spoor (1847) haar schuttershof diende op te offeren om het doortrekken van de spoorlijn mogelijk te maken.
Hiermede wordt de plaats bedoeld waar op heden Brugstraat en spoorlijn elkander kruisen. Zo verdween midden de XIXe eeuw dit schuttershof en werd de oudste Izegemse schuttersgilde (1424) opgedoekt.
[5]. Zaal Patria : Om de roes van patriottisme die na de Eerste Wereldoorlog nog lang bleef natrillen, in alle stilte te blijven koesteren, werd deze zaal Patria (=Vaderland) geheten.
Er werd gestart met de kermis van 1922.
[6]. Madelon : Titel van het meest gezongen Franse soldatenliedje uit de Eerste Wereldoorlog.
Het refrein luidde aldus :

Quand Madelon nous vient servir à boire,
Sous la tonnelle on fronle son jupon
Met chaqu'un lui raconte une histoire
Une histoire à sa façon.
Met Madelon qui n'est pas trop sévère
Quand on lui prend la taille ou le menton,
Elle rit, c'est le seul mal qu'elle sait faire,
Madelon, Madelon, Madelon;

[7]. Tijl : deze naam werd gekozen om in de lijn te blijven van de patroonheilige van Izegem - Sint-Tillo. We kunnen stellen dat Tijl de meer profane naam voor Tillo is. Het was dan evident wanneer een cafetaria onder de zaal Tijl ingericht werd, dat deze de naam van Nele meekreeg.
[8]. Jefi : JEugdFIlms.

Bibliografie

X. Moderne Grootmacht DE FILM
Hernieuwenbrochure nr.7 voor onze studiekringen
Hernieuwen-uitgaven. Klein Seminarie, Roeselare, 1937.
De Gazette van Iseghem : 6 augustus 1908
De Mandelbode, Wekelijkse filmkeuring gedurende vele jaren (vijftig en zestiger jaren).
Filmuniversiteit/Zaal TIJL/ Speeljaar 1956-57
Programma met uitvoerig relaas van de aangekondigde films.
J.M.Lermyte, De Geschiedenis van Izegem, p.547, 1985

EMELGEMS PAROCHIECENTRUM "'t KARTOUCHKE" IS 25 JAAR JONG

Roger Devos

"'t Kartouchke" heeft reeds haar 25-jarig jubileum achter de rug, en dit "zilveren" jaar werd zonder al te veel bombast, en eerder in familiale kring gevierd.
Toch is het wellicht, ten behoeve van de gewone man in de straat, geraadzaam een en ander aan te halen en als hulde en dank aan de "werkers van het eerste uur" wat van de geschiedenis van deze 25 jaar in het daglicht te stellen.

Het prille begin 1969-1972

Onder impuls van E.H. Maurits Vanheule, toen medepastoor op de Emelgemse St.-Pietersparochie en proost van enkele jeuggroeperingen, werd op 5 februari 1969 met medewerking van een aantal "goede zielen" een VZW gesticht, met als doel "het uitbouwen van een jeugdhuis en het nemen van initiatieven van jeugdzorg en jeugdaktiviteiten" zo melden de statuten.
Hoe "'t Kartouchke" aan zijn naam gekomen is ? Bij een bijeenkomst van de kern of bestuur van die jeugdclub, werd naar een passende naam gezocht. Toen Bernadette Vancompernolle, die het boek van Pater Luc Versteylen "'t Kartouchke" gelezen had, die naam voorstelde, vond die meteen instemming bij de overige kernleden. Zo werd de jeugdclub "Kartouchke" geboren. Het embleem, 't ventje met bloemetjes in de hand, is een ontwerp van Rik Pareit.
Het lokaal voor deze instelling werd het toen leegstaand café in de Ingelmunstersestraat, "'t Paviljoen", eigendom der brouwersfamilie Vandoorne.
De eerste beheerraad met dokter Omer Baert, Remi Soenen, Henri Provoost, Frans Decaigny, Rafaël Margot, Jozef Seys, E.H. Maurits Vanheule en Rafaël Werbrouck, gaf de definitieve start van 't Kartouchke. Naast de volledige beheerraad van 't Kartouchke kon er ook een beroep gedaan worden op een aantal losse medewerkers. Ieder jaar werd er een andere dienstrol opgemaakt.

Reeds op 25 december 1969 kreeg de raad van beheer een eerste zware klap te verduren, toen meester Henri Provoost overleed, amper 51 jaar

oud. Hij had het secretariaatswerk op zich genomen. Alles was nog zo nieuw en een ervaren iemand voor het ordenen en organiseren van de vele aktiviteiten was dan ook van allergrootste belang.

Op die bewuste dag was er paniek in de jongensschool. Meester Henri was onwel geworden en zou gehospitaliseerd worden, waarna we met verslagenheid moesten vernemen, dat hij overleden was.
Onvoorzien en onverwacht werd voor 't Kartouchke een eerste en stevige steunbalk weggerukt.

Naast tal van jeugdaktiviteiten, startte men in 1970 met de inrichting van een ponykoers, een organisatie die 9 jaar naeen werd ingericht, en dank zij de medewerking van tal van dorpsgenoten een groot succes was en heel wat zaad in het bakje bracht. Deze ponykoersen werden gehouden op de weiden van Roger Cockelaere aan de Ingelmunstersestraat. In 1972 gingen ze door in de Kachtemsestraat, nu industriezone met de verbrandingsoven. Op deze plaats werden deze koersen maar éénmaal ingericht omdat op die opgespoten grond, na een paar koersen, de paardjes te diep in het zand zakten. Vanaf 1973 werden de koersen gehouden op de weiden van het vlasbedrijf van de gebroeders Stragier, op de westkant van de Reperstraat.

Al verliep de samenwerking met de jeugd soms niet al te vlot, toch werden af en toe geslaagde initiatieven genomen. Eén pikken we eruit : het optreden van Miek en Roel op 6 maart 1971.

Het jaar 1972 kondigde zich nogal ongunstig aan, toen de familie Vandoorne besloot het gebouw waarin "'t Kartouchke" ondergebracht was, te koop te stellen. Het werd voor de VZW "zwemmen of verzuipen". Na rijp beraad en de nodige contacten besloot men tot de aankoop van het complex. We schreven toen 25 april 1972. Reeds hadden enkele verenigingen er hun lokaal en tweede thuis gevonden, zoals "Club 3", de golfbiljartclub "Crescendo", "de Jonge Vinkeniers Emelgem", en de "kaartersclub 't Kartouchke".
Dit jaar werd ook de benaming "Jeugdclub Kartouchke" veranderd in "Parochiaal Centrum Kartouchke".

Henri Provoost,
22.10.1918 - 25.10.1969

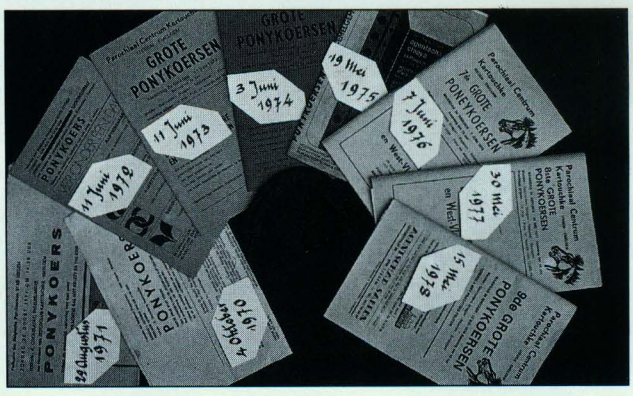

Programma's van de poneykoersen

Het oude zaaltje van de jeugdclub, vóór de vernieuwing

De verdere uitbouw. 1972-1983

Toen een paar bestuursleden afhaakten, werden drie nieuwe bestuursleden aangeworven: Roger Devos, Roger Lauwers en Camiel Loncke.

De verouderde en onesthetische indeling der gebouwen voldeed niet meer aan de noden van de tijd. Men besloot tot een radicale her- en verbouwing van het centrum.
Een ploegensysteem werd ingesteld en hoe ongelooflijk het ook moge klinken, geheel de periode van de afbraak was iedere week een groep van vijf à zes man spontaan als vrijwilliger aanwezig.
Zelfs na hun dagtaak kwamen ze nog een paar uren helpen om de boel op te ruimen.
Al die mensen zijn en blijven we steeds dankbaar; ook deze dienstregeling is nog in de archieven opgeslagen.

Jaar na jaar, maand na maand, werd de kalender gevuld met tal van aktiviteiten, de ene al belangrijker dan de andere, maar een ding was zeker : Kartouchke was GEEN ééndagsvlieg.

Integendeel, af en toe diende echt kunst- en vliegwerk gedaan, wilde men iedereen zijn kans en gading geven.
Wie in het fotoboek van ondervoorzitter Jozef Seys mag grasduinen en de maandverslagen van Maurits Vanheule en Jules Vanacker mag raadplegen, de data van bijeenkomsten en vieringen wil noteren, moet besluiten dat er leven in de zaak zat.
Zonder de medewerking en inzet van vele noeste werkers scheen dit een onmogelijke realisatie, doch... op halfoogst 1972 mocht men de "opendeurdag" houden, en het geheel mocht gezien worden.
Van het oude zaaltje was bijna niets meer te bemerken.

Op 5 november 1978 zou Kartouchke voor een tweede maal rouwen, dit keer bij het overlijden van de voorzitter dokter Omer Baert. Hij werd

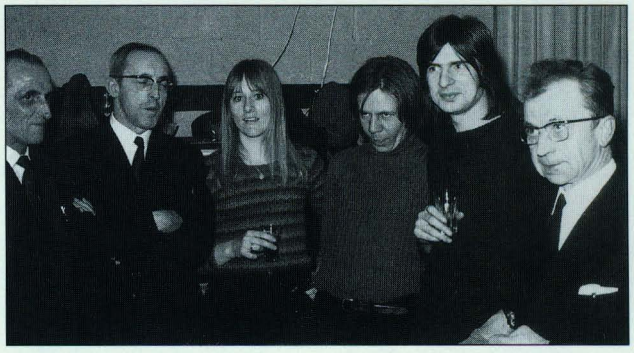

Het duo Miek en Roel en een paar bestuursleden Luc Ampoorter, Rafaël Werbrouck en Remi Soenen

Stille werkers tijdens de restauratie

Vele handen maken het werk heel wat lichter

Terecht en trots met een fris pintje in 't vernieuwde Kartouchke.

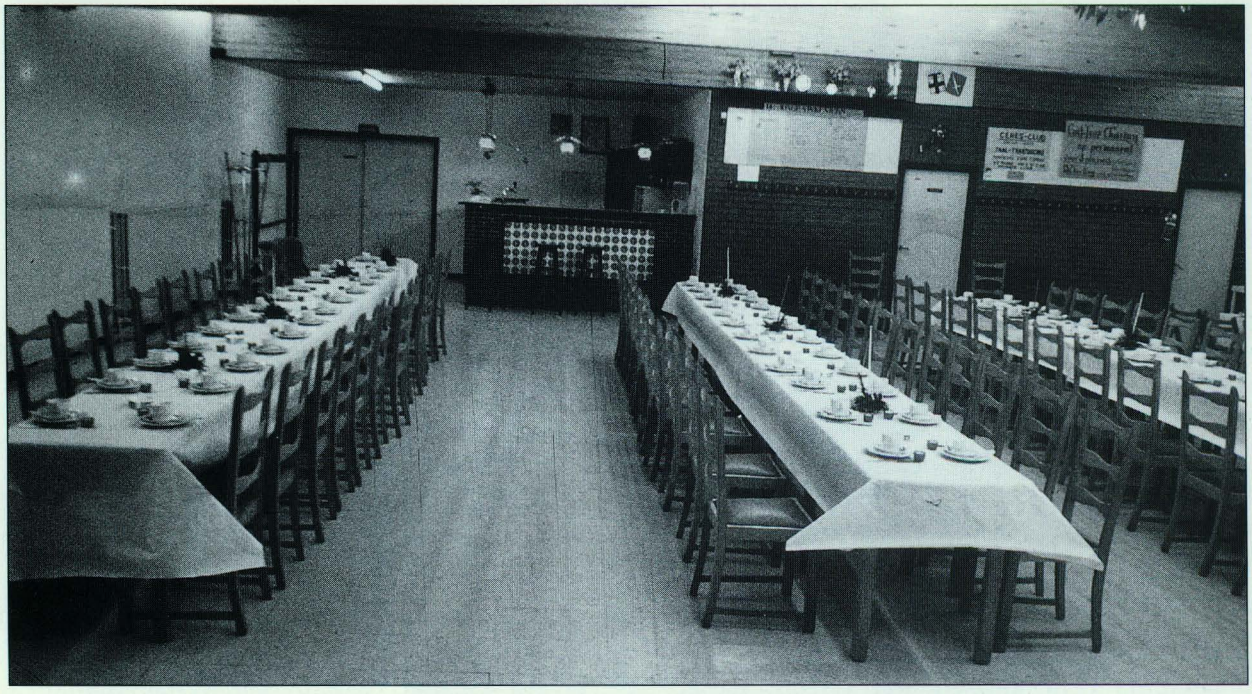

De feestzaal is nu meer geschikt voor grotere bijeenkomsten

als voorzitter opgevolgd door Rafaël Margot en Jozef Seys werd ondervoorzitter. Beiden zijn nu nog steeds in functie. Frans Decaigny had dan reeds als bestuurslid ontslag genomen.

Een nieuwe beproeving voor ons was het overlijden van Camiel Loncke op 3 december 1980. Hij die bij de vernieuwing veel van zijn energie in het werk gepompt had, was nu al het derde bestuurslid dat ons zo tragisch ontviel. Een aanvulling en herschikking in de raad was noodzakelijk en dit jaar kwamen Lucien Maertens en Jules Vanacker het bestuur aanvullen.

In die periode werden op tijd en stond uitstappen of meerdaagse reizen ondernomen, onder leiding van M. Vanheule, die tot in de verste puntjes en details de reisweg wist uit te stippelen en te organiseren om voor ieder de reis zo aangenaam mogelijk te maken. Een deel van West-Europa werd doorkruist, de Alpen of de Côte d'Azur werden onveilig (?) gemaakt.

Met de regelmaat van een klok vierden verenigingen hun kampioen en nodigde de beheerraad de talrijke medewerkers uit, om in een gezellige sfeer aan tafel te gaan zitten. Ook vonden daar soms families elkaar in verjaardags- of communiefeestjes. 't Kartouchke was als een privaat domein waar iedereen zich thuis voelde. Andere verenigingen

Dr. Omer Baert
28.06.1896 - 05.11.1978

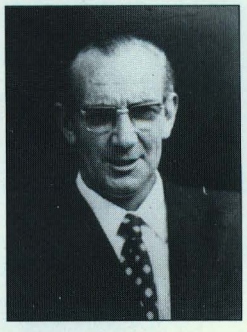

Kamiel Loncke
18.04.1926 - 03.12.1980

kwamen in onze lokalen hun bijeenkomsten en vergaderingen houden, en op gevaar af er te vergeten vernoemen we : de "Parkietenclub", "Ceres" muntclub, "Dia-club Klein Beeld".... Sporadisch werden we door nog andere groeperingen gevraagd of ze van onze lokalen gebruik mochten maken.

De jaren gaan voorbij en nieuwe gezichten komen in de raad het aantal aanvullen. Zo vervoegde Willy Plovie in 1985 ons bestuur.

Gevestigde waarden 1983-1994

Reeds enige tijd deden geruchten de ronde en in september 1983 werden die bevestigd.
E.H. Vanheule was aangesteld als pastoor op de O.-L.- Vrouwparochie te Veldegem.
Ondanks zijn vertrek naar het Houtland en de nieuwe taak die hem opgedragen werd, blijft de gewezen medepastoor lid van ons bestuur.
Dat er tussen Kartouchke en de Veldegemse parochieraad een "verbroedering" tot stand kwam, is evident. Het gezamelijke contact dat daaruit voortvloeide, heeft aanstekelijk gewerkt, zodat kaartersclub en vinkenmaatschappij het voorbeeld volgden.

Enerzijds was E.H. Vanheule vereerd door zijn aansteling tot pastoor, anderzijds was het met pijn in het hart, dat hij zijn geliefd Kartouchke zou moeten verlaten.

In 1988 werd er opnieuw gerouwd om een bestuurslid dat met hart en ziel in 't Kartouchke geankerd zat en als medestichter de hele evolutie had meegemaakt.

Op 22 december 1988 overleed Remi Soenen, hij die dagelijks zijn fietstochtje deed langs het Kartouchke. Reeds enige tijd was zijn aktiviteit wegens gezondheidredenen heel wat teruggelopen, maar toch viel dit afscheid van een vertrouwde vriend ons zeer zwaar.

De aangroei en werking binnen het Parochiaal Centrum begon meer en meer intensief te worden en men besloot een paar jongere leden aan te werven. Met Fery Margot en Guido Maes kwam het aantal effectieven in het bestuur op 10 bestuursleden.

Ook kwamen een paar nieuwe groepen hun opwachting maken, en zomaar niet de eerste de beste. Het Koninklijk Mannenkoor "De Kerels" en de Volkskunstgroep "Die Boose" maken nu gebruik van onze lokalen.

Zo leefden we toe naar het jubeljaar 1994. Alles liet vermoeden dat het een fijn jaar zou worden, maar.... het noodlot sloeg opnieuw toe.
Tijdens een Lourdesreis met echtgenote, familie en vrienden, stierf plots op 20 april 1994, in het Franse stadje Saint-Jean-de-Luz onze goede vriend Roger Lauwers.

Het bestuur in 1985

E.H. Vanheule tijdens zijn afscheidsrede

Meer dan 20 jaar had hij onverdroten gewerkt voor de vereniging en niemand kon geloven dat Roger voor immer afscheid van ons genomen had.

Heel recent heeft Rudy Loncke, zoon van Camiel onze rangen vervoegd. Hij zal zeker de voetstappen van zijn vader volgen.

Waar we zeker niet mogen aan voorbijgaan, is een heel speciaal woord van dank te richten aan al onze direkte medewerkers en sympathisanten. Dank aan hen die al de tijd van het bestaan van "'t Kartouchke", hun spontane en bereidwillige medewerking in onze beurtdienst verlenen.Sommigen staan ook al meer dan 25 jaar trouw naast ons. Deze vijfendertigkoppige groep volgt een vaste dienstregeling in ons beurtstelsel. Ongeveer om de drie maand, offeren ze hun zondag op, om ten dienste te staan, voor hen die het Centrum komen bezoeken. Deze hulpgroep waar we altijd beroep kunnen op doen, ligt aan de basis voor het behoud en bloei van ons Parochiaal Centrum Kartouchke.

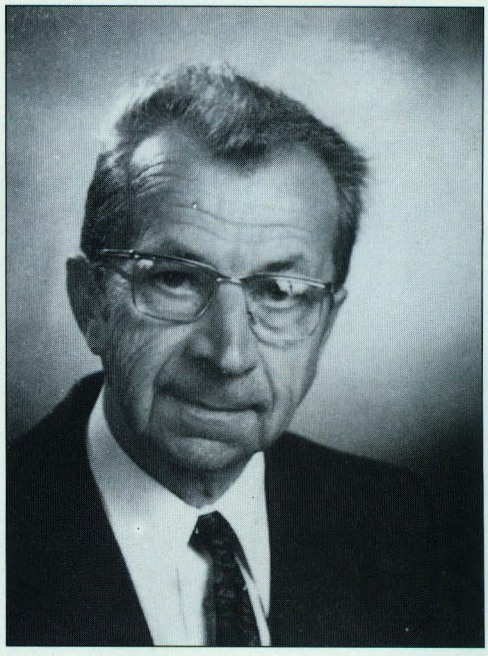

Remi Soenen
27.06.1912 - 22.12.1988

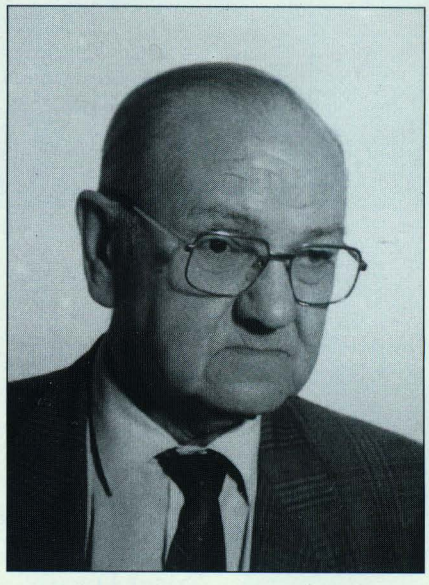

Roger Lauwers
01.10.1920 - 21.04.1994

Ingesteld om verder samen te werken en alle autochtone verenigingen van dienst te zijn, leven we toe naar en stellen we onze hoop op het magische jaar 2000 !

R.D. 1995
foto's :Jozef Seys

Huidig bestuur
zittend v.l.n.r. :

Jozef Seys	ondervoorzitter
Rafaël Margot	voorzitter
E.H. Maurits Vanheule	stichter van P.C. Kartouchke
Roger Lauwers	lid beheerraad
Roger Devos	afgevaardigd beheerder

Staande v.l.n.r. :

Lucien Maertens	penningmeester
Fery Margot	lid beheerraad
Willy Plovie	lid beheerraad
Jules Vanacker	secretaris
Guido Maes	lid beheerraad

Rudy Loncke, lid beheerraad staat niet op de foto.

DE CARNEGIE HERO FUNDMEDAILLE VOOR IZEGEMNAREN (1923)

Marcel Nuijttens

In 1909 schonk Andrew Carnegie, Amerikaan van Schotse afkomst, uit eigen bezit aan ons land 230.000 dollar. De rente van deze gouddollars moest dienen voor het oprichten van een fonds, nl. het Carnegie Hero Fund.

Het Koninklijk Besluit van 29 december 1911, twee dagen later gepubliceerd in het Belgisch staatsblad, bepaalde in artikel 4 dat de medaille van het Carnegie Hero Fund verleend zou worden voor daden van heldenmoed met de redding van een mensenleven als inzet. Deze onderscheiding bestond uit drie klassen: de gouden, zilveren en bronzen medaille.

In 1923 kregen enkele Izegemnaren een dergelijke medaille. Daarvan bezit de heer Roger Devos de bronzen Carnegie Hero Fund-medaille, die verleend werd aan Ivo Mestdagh, zijn grootvader langs moederszijde. De medaille ziet er als volgt uit. Op de voorzijde de beeldenaar van Andrew Carnegie naar rechts, omgeven door de tekst AN-DREW CARNEGIE. De keerzijde vertoont een naakte man die een naakt kind beschermt en in gevecht gewikkeld is met een draak; het geheel is omgeven door de tekst CARNEGIE HERO FUND. Onder de draak lezen we 'A. Bonnetain'. Deze naam staat ook op de halsafsnede te lezen; het gaat om de graveur die de stempels sneed voor deze medaille. Door gravure is op twee regels aangebracht MESTDAGH IVON(sic), 31 JUILLET 1923. De medaille meet 65 mm diameter en is niet draagbaar. De bijhorende oorkonde, waarvan verkleinde afdruk hierbij, is door oorlogsomstandigheden in 1944 verloren gegaan.

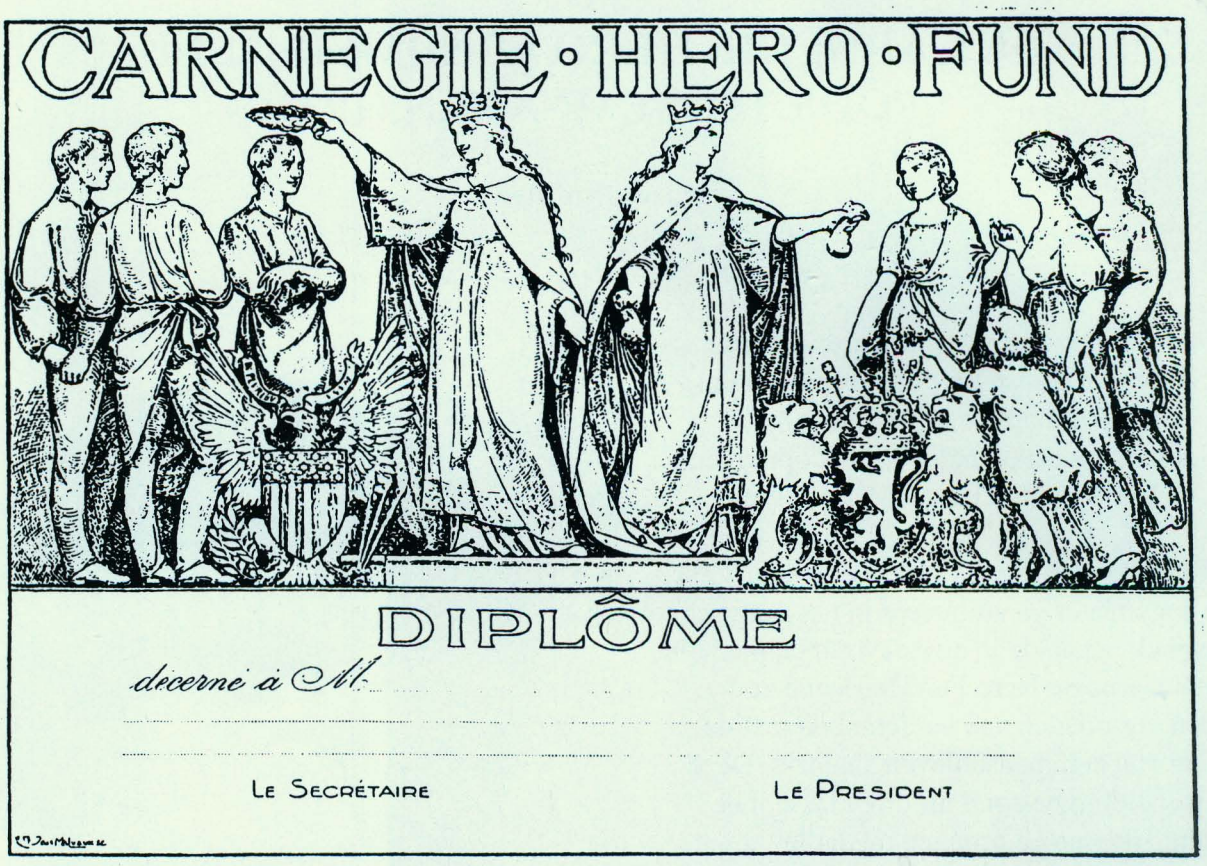

Over Ivo Mestdagh zelf het volgende. Hij werd geboren in Izegem op 13 januari 1865, leerde het beroep van schoenmaker, volbracht zijn legerdienst bij de grenadiers met de rang van eerste soldaat en kreeg op 31 december 1897 zijn benoeming als politieagent in Izegem. Hij trouwde met Elodie Merlier en kreeg vijf kinderen. Hij woonde in de Hondstraat en stierf aldaar op 19 mei 1930.

Over de reden waarom Mestdagh zijn Carnegie Hero Fund-medaille won, schreef De Iseghemnaar op 11 augustus 1923:

BRAND. Verleden week was men bezig met olie en vet te koken bij Apotheker Depoorter Brugstraat. Al met eens ontplofte de pot, het bradende vet spatte rond. Het dienstmeidje werd getroffen, zijn kleederen stonden in vuur en vlamme en kwam op straat geloopen om hulp. De agent Ivo Mesdagh die dit zag sprong seffens toe, nam twee sargien van een auto en doofde de vlammen die het meisje omringden, sprong seffens in huis en doofde 't vuur die reeds aan gordijnen en stoors was. De agent bekwam brandwonden aan handen en hoofd, ook zijne kleederen zijn in verschillige plaatsen beginnen branden. Dank aan zijn moed en zelfopoffering, heeft hij het leven gered aan de meid en de woning van M. Depoorter van een groot onheil bevrijdt.
Deze daad verdient beloond te worden.

Ondanks het feit dat het weekblad De Iseghemnaar gewoonlijk goed was ingelicht over wat zich in Izegem voordeed, wordt geen melding gemaakt van het feit dat de dienstmeid van apotheker Paul Depoorter, Margareta Claerhout, het eenjarig kind van het apothekersgezin P. Depoorter-Lodewijckx uit de brand redde. Dat kind was Marie Louise Depoorter, geboren op 1 oktober 1922.

Ivo Mestdagh.
Aangezien die drager is van drie eretekens, moet de foto na juli 1924 zijn genomen.
(foto Roger Devos)

In het guldenboek van het Carnegie Hero Fund, dossier nummer 213 lezen we over het voorval vrij vertaald het volgende:

Op 31 juli 1923 ontplofte in de keuken van een apotheek in IZEGEM een recipient met olie. Er brak onmiddellijk brand uit die de keuken in lichte laaie zette. De eenjarige baby van de apotheker bevond zich in de keuken en zou zeker een gewisse dood hebben gekend, ware het niet dat de dienstmeid, Margerite CLAERHOUT, kwam aangelopen, het kindje kon vatten en in veiligheid kon brengen. De klederen van deze moedige vrouw hadden vuur gevat en nadat ze de baby in het voorportaal had neergezet, rende ze de straat op en riep om hulp.
Politieagent Ivon MESTDAGH kwam toegelopen en kon met behulp van dekens de brandende klederen doven. Daarna hielp hij moedig bij het blussen van de brand.
Beide redders hadden ernstige brandwonden opgelopen die gelukkig geen ernstige gevolgen hebben gehad.

Toegekende beloningen: Commissievergadering van 11 juli 1924
CLAERHOUT Margerite: Zilveren medaille van het CARNEGIE HERO FUND + 1000 fr. + Burgerlijke Medaille 1ste klasse (Ministerie van Binnenlandse Zaken).
MESTDAGH Ivon: Bronzen medaille van het CARNEGIE HERO FUND + 500 fr. + Burgerlijke Medaille 2de klasse.

N.a.v. de uitreiking op 21 juli 1924 van de eretekens, schrijft De Mandelbode van 26 juli het volgende:

BELOONING VAN MOED EN ZELFOPOFFERING

Wij vernemen dat, door Zijne Majesteit, op 21 Juli laatst, de volgende stadsgenooten, om hunne daden van moed en zelfopoffering vereerd werden:
Mejuffer Marguerite Claerhout, geboren te Rumbeke, dienstmeid te Iseghem, de medalie van 1e klas, die het kind van Mr. Paul Depoorter, Brugstraat alhier, uit de vlammen heeft gered.
Mijnheer Ivo Mestdagh, Politie-agent ter stede, de medaille van 2de klas die bovengenoemde Marguerite Claerhout van eenen akeligen dood heeft gered, toen zij na het kind van Mr. Depoorter gered te hebben, zelf in vlammen op straat kwam gelopen.
Daarenboven, bekomt Mej. Claerhout van het Carnegie Fonds, te Brussel de zilveren medalie, met eene som van 1000 frs en Mr. Ivo Mestdagh, van gezegd Fonds, de Bronzen looning (sic)

voor hunne schoone daad.
Mijnheer Jules Deceuninck, bediende bij de Staatspoorwegen, in de goederenstatie alhier, de medailie van 1[e] klas, die eenen man gered heeft welke door den Exprestrein Kortrijk-Brussel ging verpletterd worden.
Mijnheer Maurice Demuynck, werktuigmaker alhier de medalie van 2de klas, die [de] 65 jarige Constant Lannoo, uit het water der vaart aan de vaartbrug alhier, bij donkeren avond heeft gered.
Aan allen onze beste gelukwenschen.

Ereteken voor moed en zelfopoffering tweede klas

Dank zij dit artikel weten we dus ook nog dat Margereta Claerhout en Ivo Mestdagh niet de enige Izegemnaren waren die beloond werden. Naast de eretekens was in 1924 de som van 1000 fr. die Margareta Claerhout kreeg en de som van 500 fr. die naar Ivo Mestdagh ging, een zeer gewaardeerde geldelijke beloning. Immers, in die tijd zegde men in Izegem: "Geef het aan aan Waelken en ge zult één frank per uur krijgen".

De Izegemnaar van 8 september 1929 vermeldt nog dat Ivo Mestdagh voor 25 jaar trouwe dienst beloond werd met de burgerlijke medaille tweede klasse.

Met dank aan de heren Georges Astin, Roger Devos, Louis Maenhout (secretaris van het Carnegie Hero Fund) en mevrouw Musschoot-Depoorter voor hun bereidwillige medewerking. Dank ook aan mijn zoon Filip die de fotografische opnamen verzorgde.

DE HALLE EN DE WAL IN IZEGEM

Antoon Vandromme

De halle en de wal werden in de Middeleeuwen en in de Nieuwe Tijd door de graaf zelf uitgebaat. Voor het gebruik van de halle diende standgeld betaald te worden. De graaf moest echter instaan voor het onderhoud van het gebouw en voor het daar dienstdoende personeel.

De Izegemse halle

De Izegemse halle was gebouwd tussen de twee markten in en kon vanaf de twee marktplaatsen betreden worden. Alleen op de Sanderuskaart vinden we een getekende afbeelding van de ruïne van de halle.

Jan van Stavele was een aanhanger van hertog Filips de Goede. Als oudste zoon van Jan III van Stavele was hij zijn vader opgevolgd als heer van Izegem en Emelgem. In 1450 of in het begin van 1451 was Jan IV gehuwd met Jeanne de Berlaymont, erfdochter van Chaumont, Glajon, Vadimont en Rubigny. Ook was hij meermalen schepen en zelfs eens burgemeester geweest van het Brugse Vrije. Zijn sterfdatum wordt geschat in 1481.

Op 17 november 1525 kreeg de heer van Izegem een *lettren van octroye* om een wekemarkt te houden. Izegem was toen het dominerende linnenhandelscentrum van de hele Mandelvallei. In 1553 gold de Izegemse el[1] als geijkte Westvlaamse el voor het lijnwaad. De Izegemse *blauwkens* en *brocaen* waren bekende specialiteiten van de Izegemse linnenproduktie.

In december 1452 werden een ruim deel van de (houten) gebouwen van de stad Izegem en ook de halle door Gentenaren verwoest. Ook Oostrozebeke, Meulebeke en tal van andere gemeenten uit de omtrek werden op datzelfde moment door die Gentenaars vernield. Pas in 1577 werd de lijnwaadhalle weer herbouwd. Ze zou maar een kort aantal jaren stand houden, want op 18 april 1589 werd ze door verbolgen Gentenaars opnieuw in brand gestoken. De brand was minder erg dan in 1452. Er werd ook brandschade vastgesteld aan het klooster van de Grauwe Zusters en aan het huis van greffier de Cogghe. Van de vernieuwde lijnwaadhalle bleven alleen de vier muren stand houden, zoals we zien op de tekening van Sanderus van 1641.

De Wal

De Wal lag ten oosten aan de Brugstraat, ongeveer ter hoogte van de winkel van juffrouw José Vermeulen en een paar huizen ten noorden van deze woning. Het was een partij water, die in verbinding stond met de Mandel, zowel aan de oost- als aan de westkant. Deze zijarm van de Mandel werd wel eens de *Dode Mandel* geheten, omdat hij dood liep in de Wal. Ten zuiden van de Wal lag de Caye (kaai), waar kleine vrachten, die op platte boten aangevoerd werden, gelost en geladen konden worden. De oppervlakte van de Wal met de Caye besloeg 2505 m^2. De graaf mocht kaairechten innen voor het lossen en het laden van de boten. Hij had ook octrooi voor het bevaarbaar houden van de Mandel en zijn zijarm.

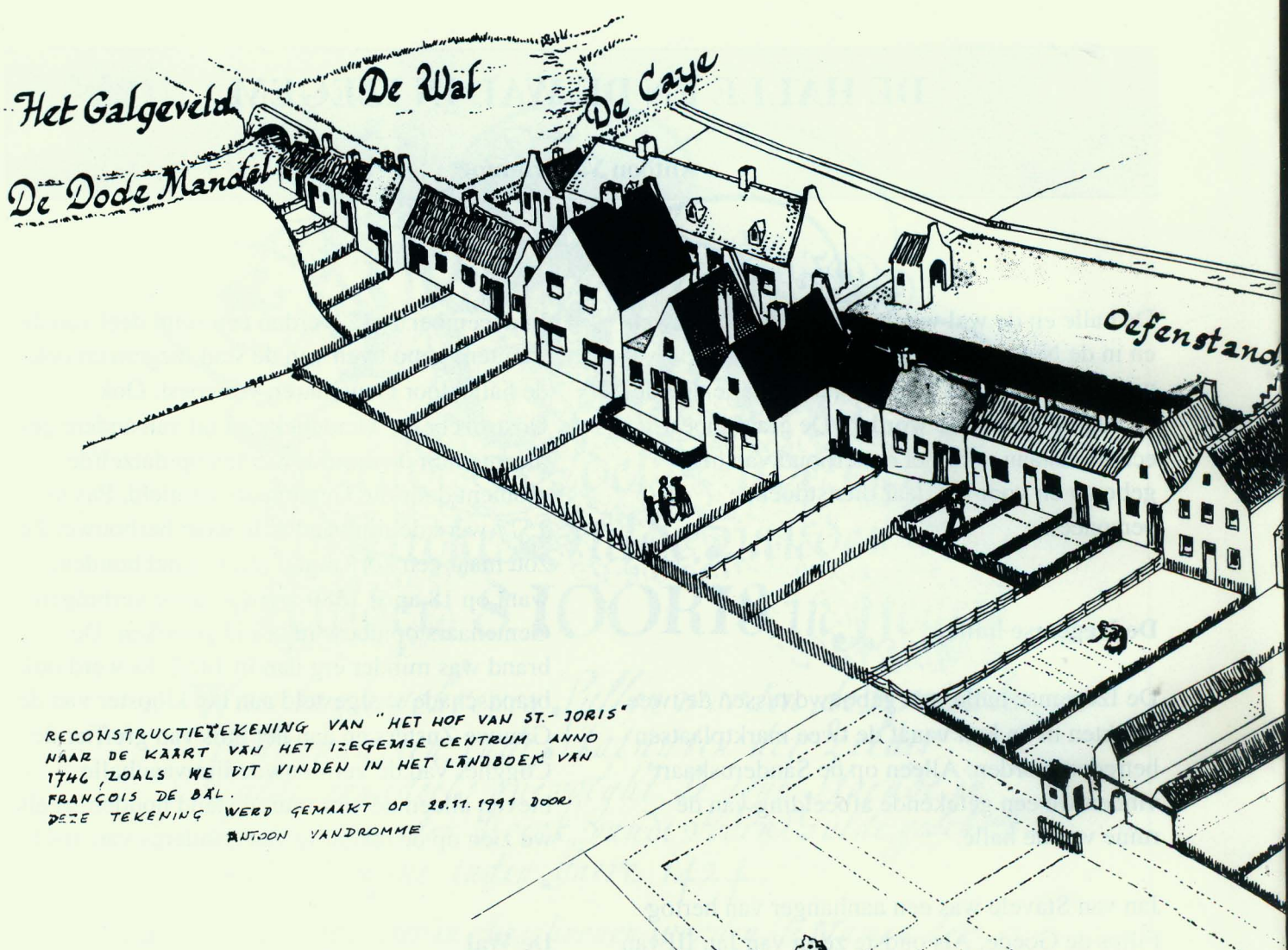

Op deze reconstructietekening kan men zich het best een beeld vormen hoe 'het Hof van Sint-Joris' in het stadsbeeld van de 18e eeuw geïntegreerd was. De lange schietstand of oefenbaan voor de kruisboogschutters was langs de oostkant van de Brugstraat gelegen, die omwille van de meer noordelijk gelegen wal zelfs tot in het midden van de 20e eeuw de Walstraat werd geheten. De plaats zuid van de Wal heette men 'de Caye"; daar werden kleine vrachten op platte boten geladen of gelost. De Wal ontving zijn water van 'de Dode Mandel", een zuidelijke doodlopende zijarm van de Mandel. Tussen de Dode Mandel en de Mandel lag op de westkant van de Brugstraat een grote meers. Daarin stond de galg van 'de Prochie ende Prinsdomme van Iseghem'. Omwille van deze galg werd deze meers dan ook 'het Galgeveld' geheten.

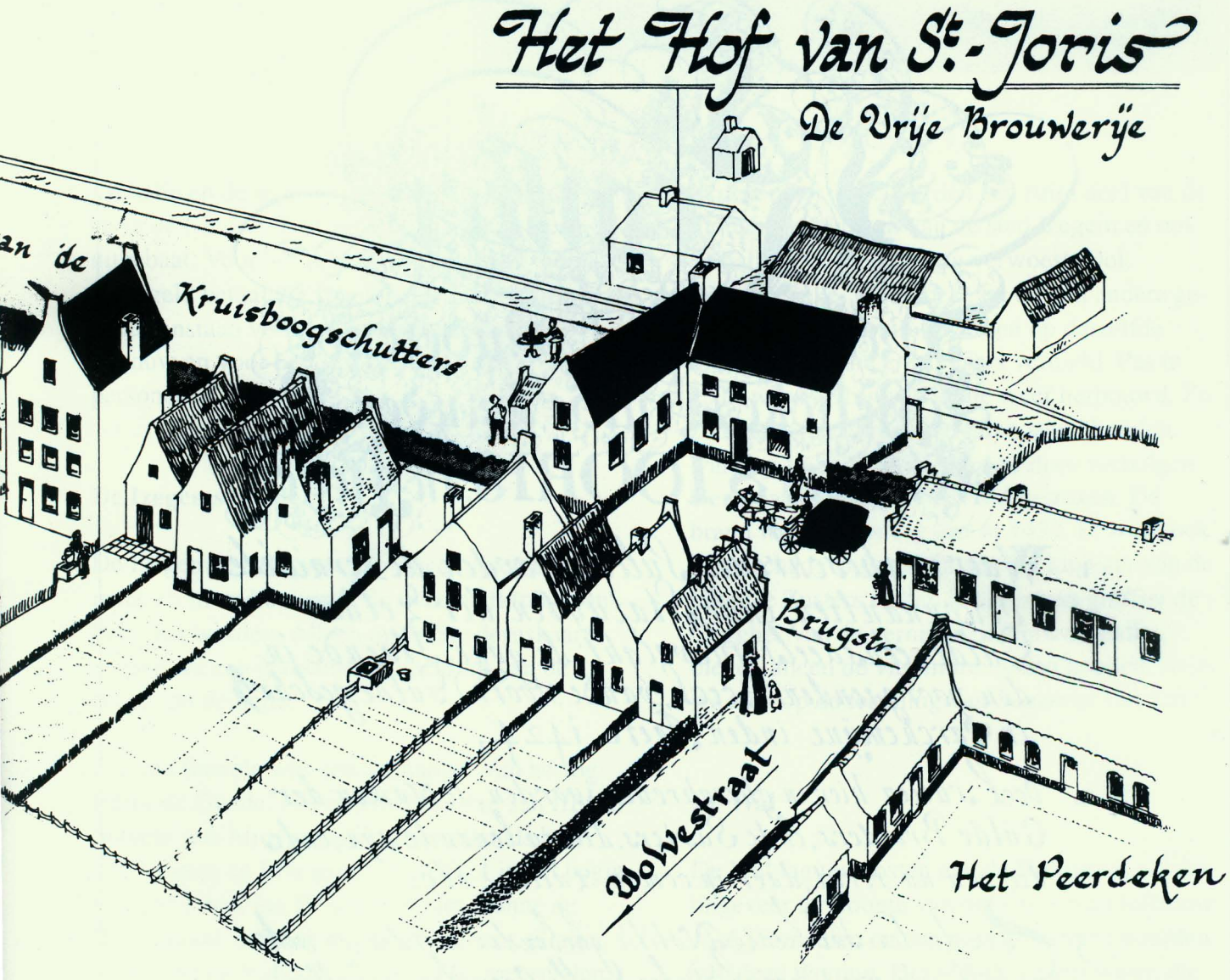

Op dezelfde westzijde, tussen de Grote Markt en de Wolvestraat, lag er nog een andere bekende afspanning: 'het Peerdeken'. Later, onder Franse invloed, veranderde de naam in 'Au Cheval Blanc' (Het Wit Paard). Enkele decennia geleden werd deze herberg gesloten. Het gebouw bleef in gebruik voor de stadsdiensten. Sedert enkele jaren zijn alle gebouwen gesloopt voor de renovatie van de noordkant van de Grote Markt.

Oost van het 'Hof van Sint-Joris' lag de hoeve 'De Vrije Brouwerije'. In de 17e eeuw lag daar 'Het Oud Casteel'; dat was de residentie van de Heer van Izegem als hij in Izegem verbleef. Na de verkoop van de prinselijke goederen in 1828, werd deze hoeve 'Baertshof' geheten. Toen die, samen met het Hof van Sint-Joris, moest wijken voor het doortrekken van het spoor Brugge-Kortrijk, bleef de naam alleen nog bewaard in een smal straatje dat vroeger de toegang naar het Baertshof garandeerde.

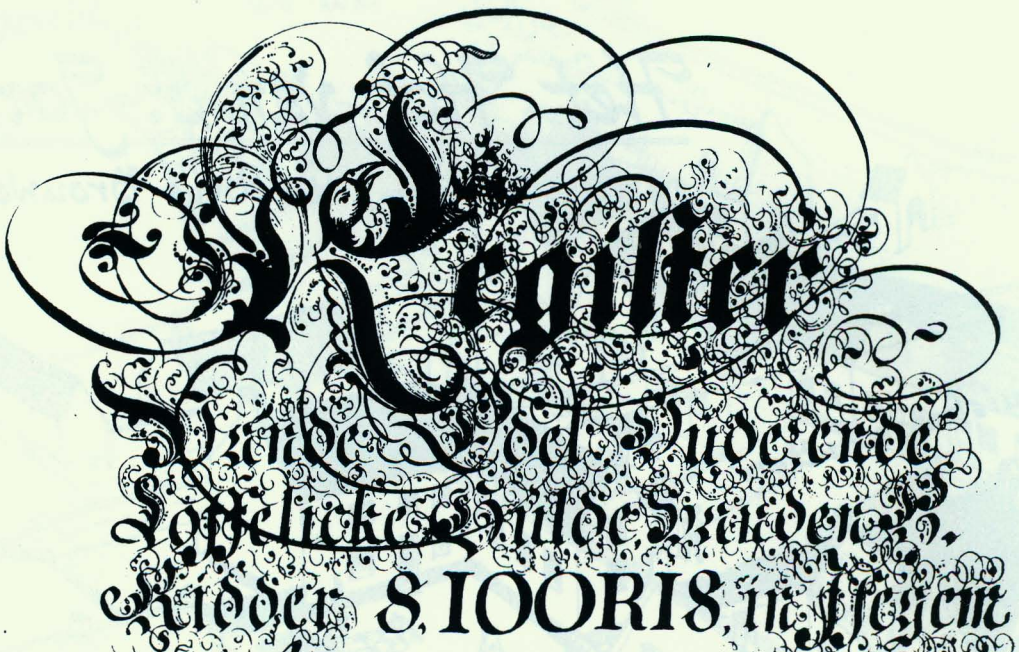

Register ende Inde Oude ende Nieuwe Boecken, Broeders ende Susters, in Ieghen woordich Gulde S. IOORIS in Ieghem

1. Waer in ghescreuen sullen worden, de vernieude Ordonnantien ende Statuyten der Zelder Gulde, eensdeels ghevolght, de gone Staende in den voorgaenden Boeck, vande voorn Gulde, geschr. in Parchemyne inden Jaere 1424.

2. Ock sullen hier in gheschreuen worden, de Namen der Gulde Broeders, ende Susters, die nu leuende syn, ende die van nu voort, daer in comen zullen. etc.

3 Een derden Sal hier in Notitie ghehouden worden, op wat tydt, ende wie, Conynck, Deken en alle Oversten gevallen, ende ghecoren sullen worden, mitts de wt ende in Scheedinghen van ander Gulden, met alle ghedenckweerdige saken die in deze voorn Gulde passeren sullen. beghinnende met den lesten Meye, wesende den Gaeydach vanden Jaere 1685.

Indien ik mag voortgaan op den oudsten Gildebock, heden in handen van M. Alfred Venet, te Brussel, meen ik dat men moet lezen 1562 en niet 1424.

L. Stasse, pr.

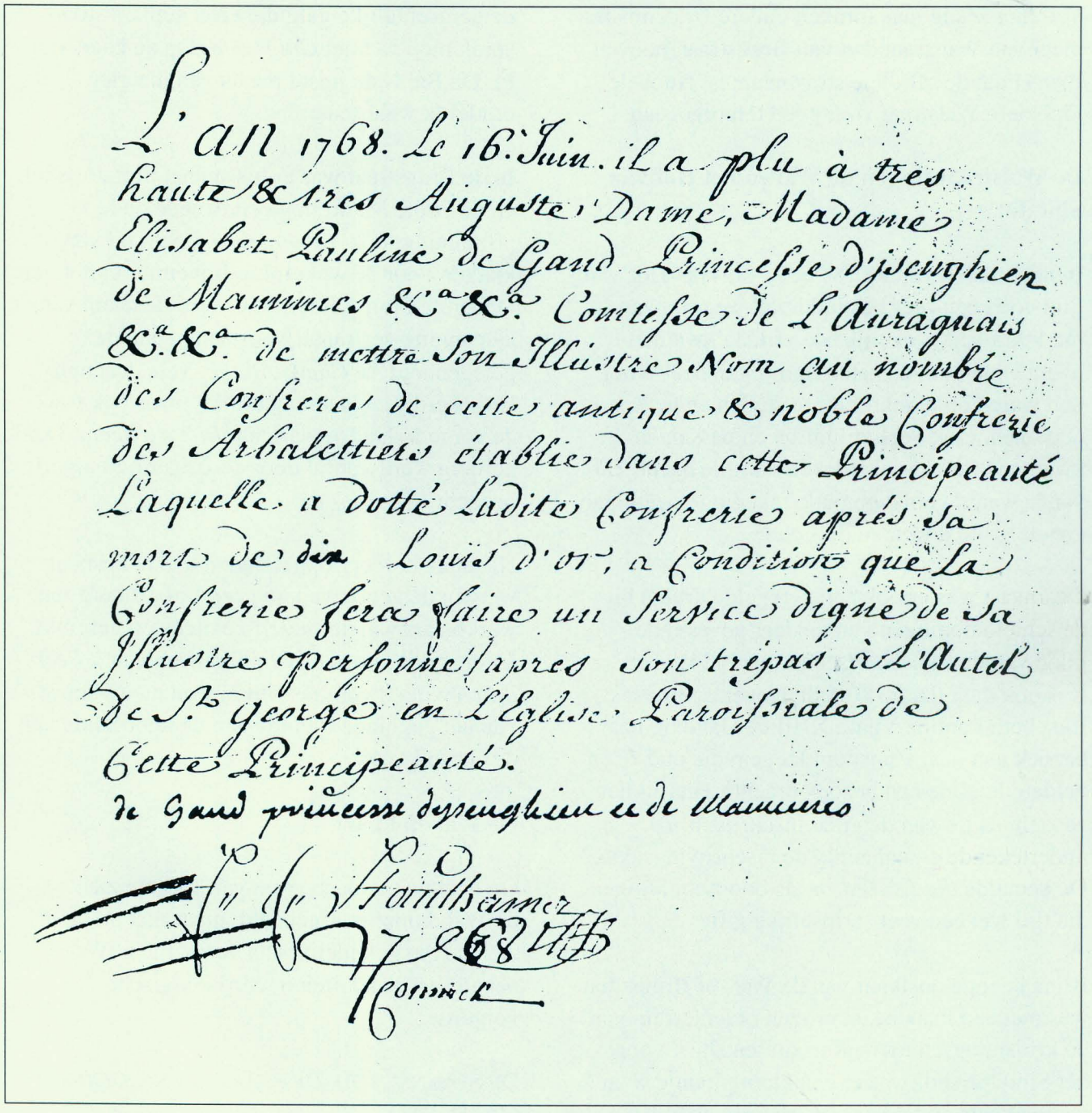
L'an 1768. Le 16. Juin. il a plu à tres
haute & tres Auguste Dame, Madame
Elisabet Pauline de Gand Princesse d'Isenghien
de Mamines &a &a Comtesse de L'Auraguais
&a &a de mettre Son Illustre Nom au nombre
des Confreres de cette antique & noble Confrerie
des Arbalettiers établie dans cette Principeauté
Laquelle a dotté Ladite Confrerie aprés Sa
mort de dix Louis d'or, a Condition que La
Confrerie fera faire un Service digne de Sa
Illustre personne Sapres Son trépas à L'Autel
De S.t George en L'Eglise Paroissiale de
Cette Principeauté.
de Gand princesse dysenghien et de Mamines
Stauthamer
1768
Comack

Op 16 juni 1768 ondertekende Elisabeth Pauline de Gand, prinses van Isenghien, als confreres het boek van de schuttersgilde van Sint-Joris. Na haar ondertekende ook J.F. Stauthamer, die op dat moment de koning was van de gilde.

Tot voor zestig jaar spraken oudere Izegemnaren meer van Walstraat dan van Brugstraat, hoewel Brugstraat de officiële straatnaam is. Nu is de toponiem Walstraat voor goed teloorgegaan.

De Walstraat tussen de Wal en het Hof van Sint-Joris

In het midden van de 18e eeuw was het Hof van Sint-Joris een zeer bekend hotel waar tal van marktkramers wekelijks de vrijdag kwamen overnachten om de zaterdagmorgen heel vroeg hun waren op te markt uit te stallen en te verkopen. Ook veel militairen en passanten kwamen er onderdak zoeken voor de nacht. Tal van bewaard gebleven oude rekeningen getuigen van de grote drukte in dit hotel[2].

Daarnaast was er ook een geregelde drukte bij de schietoefeningen van de daar gevestigde gilde van de kruisboogschutters (1424)[3]. Het was ook daar dat in 1768 de Izegemse prinses Elisabeth Pauline Vilain XIIII de Gand bij haar bezoek aan haar Prinsdom Izegem die oudste en befaamde gilde een bezoek bracht[4]. Hierbij liet ze zich als lid van de gilde inschrijven; ze ondertekende eigenhandig de inschrijvingsakte. De betaalde *dix Louis d'or* als doodschuld, voor die tijd wel een zeer 'prinselijke gifte'.

Bijna heel de oostkant van de Wal- of Brugstraat was met een haag bezet om het oefenterrein van de kruisboogschutters af te sluiten. Juist voor het Sint-Jorishof was er een klein pleintje waar de postkoets en tal van andere koetsen halt konden houden om de reizigers te laten in- of uitstappen en om de bijhorende koffers op- of af te laden. In de straat waren er enkele grote herenhuizen met siertuinen. Ze staken schril af tegen de lage, vaak met stro of riet bedekte krotjes.

Tussen Mandel en Dode Mandel lag naar het westen toe een grote vlakke meers. Omwille van de gemeentelijke galg die erop geplant stond, sprak men van het *Galgeveld*. Op de kaart van Fr. De Bal is de juiste plaats van die galg duidelijk waar te nemen.

In de Brugstraat was er tussen het Sint-Jorishof en de Grote Markt nog een tweede oude afspanning: ook *'t Peerdeken* mocht tal van klanten voor de wekelijkse linnenmarkt noteren. Onder de Franse Revolutie werd de naam van de afspanning verfranst. Voortaan heette de gelegenheid *Au Cheval Blanc*. Vele decennia lang werd deze naam gebruikt, maar ook vaak de vernederlandste variante *In 't wit peerd*. Deze herberg werd vooral door de Izegemse burgerij bezocht.

Nadat de herberg opgehouden had te bestaan, werden de gebouwen nog een tijd als berg- en werkplaats van de stedelijke diensten gebruikt. Uiteindelijk moesten de gebouwen van *'t Peerdeken* wijken voor de uitbouw en nieuwbouw van het geplande Pleintje aan de noordzijde van de Grote Markt.

De Wal op kaart

Op heel wat oude kaarten van Izegem zien we de Wal duidelijk afgebeeld, maar met de jaren zien de die geleidelijk aan verdwijnen. We bespreken de kaarten in chronologische volgorde.

DE SPAANSE TIJD. *DE KAART VAN SANDERUS (1641), SAI*

Op deze oudste gekende kaart van Izegem vinden we: de Mandel, de Dode Mandel (een zijarm ten zuiden van de Mandel), de Wal met het eiland waarop de Bosseniers hun oefenstonden hielden. Verder zien we het Hof van de handboogschutters (St.-Sebastiaan) aan de Kasteelstraat en het Hof van de kruisboogschutters (St.-Joris) langs de Brugstraat. Tussen

Vele jaren was Het Wit Peerd met zijn brede inrijpoort en zijn uithangbord met een wit lopend paard een vertrouwd beeld in de Brugstraat.

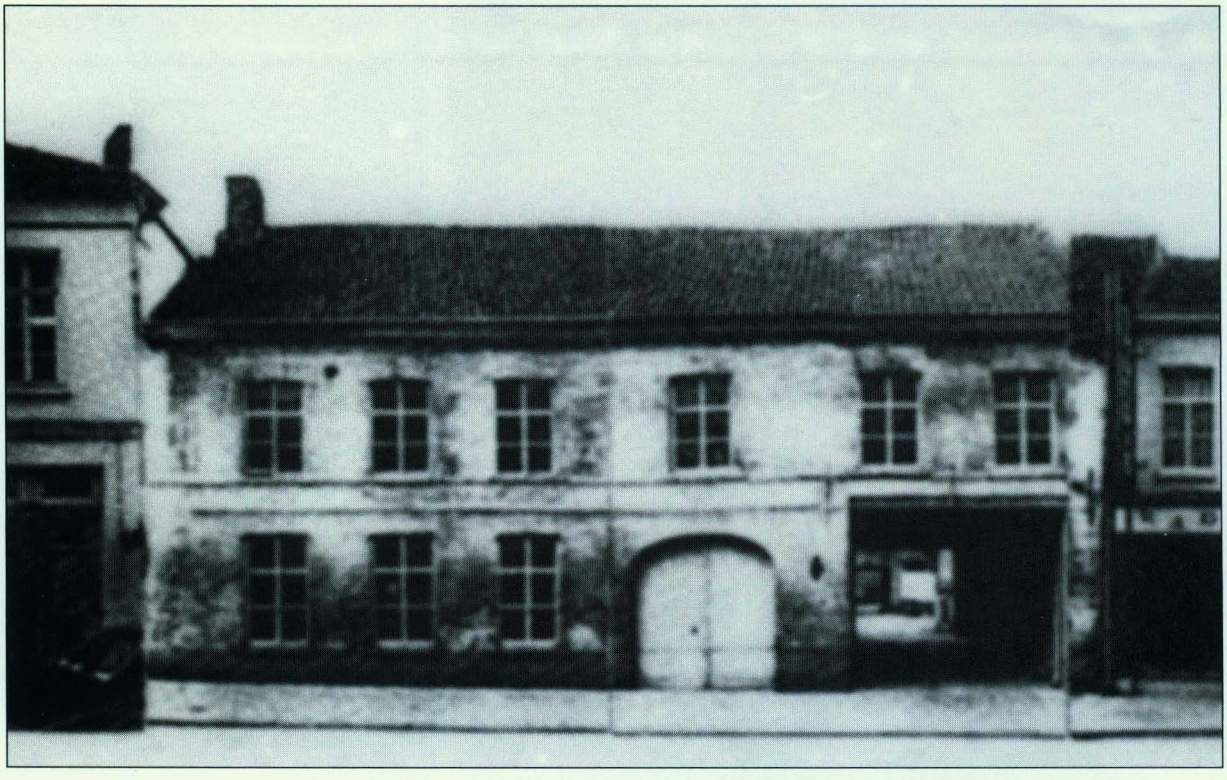

Zo zag de gevel er uit in de laatste jaren van het bestaan van de oude afspanning.

de twee markten bemerken we de ruïne van de lijnwaadhalle, die door de Gentenaars in 1589 voor de tweede keer in brand werd gestoken.

DE OOSTENRIJKSE TIJD. *DE KAART VAN FRANÇOIS DE BAL (1746), SAI*

Hier vinden we de aanduiding van de Wal en van de Kaai en ook van de volledige zijarm van de Mandel. Het eiland met het schuttershof is al verdwenen. De Bosseniers hebben al een nieuwe oefenplaats gevonden. De handboogschutters zijn dichter bij Het Blauwhuis gaan oefenen. De kruisboogschutters blijven op hun oude vertrouwde plaats verder werken.

DE FRANSE TIJD. *PLAN DU BOURG DE ISEGHEM (Z.N., Z.D.), RAK*

Hier is de Wal en de volledige Dode Mandel nog volledig zichtbaar. De kaai bestaat nog, maar is langs de Brugstraat al afgesloten met een muur.

DE HOLLANDSE TIJD. *DE KAART VAN P.C. POPP (Z.D.), IZEGEMS KADASTER*

De Wal is er nog altijd, net als de westelijke zijarm die de Mandel met de Wal verbindt. De oostelijke zijarm is totaal verdwenen en de kaai is toegebouwd.

ONDER ONAFHANKELIJK BELGIË. *DE KAART VAN HENRI HEUSCHLING (1877) SAI*

Hier vinden we de Wal (33) nog in zijn vorige vorm terug. De vroegere kaai blijft volledig toegebouwd. De handelsdrukte is met de komst van het kanaal enigzins verlegd. De Dode Mandel loopt niet meer door tot in de Wal. Zo komt er geen vers water meer bij. Alleen de stenen brug over de Dode Mandel is nog gebleven. Met het aanleggen van de spoorweg (1847) diende het schuttershof van St.-Joris volledig gesloopt te worden. Bij deze gebeurtenis werd de eeuwenoude gilde voorgoed ontbonden.

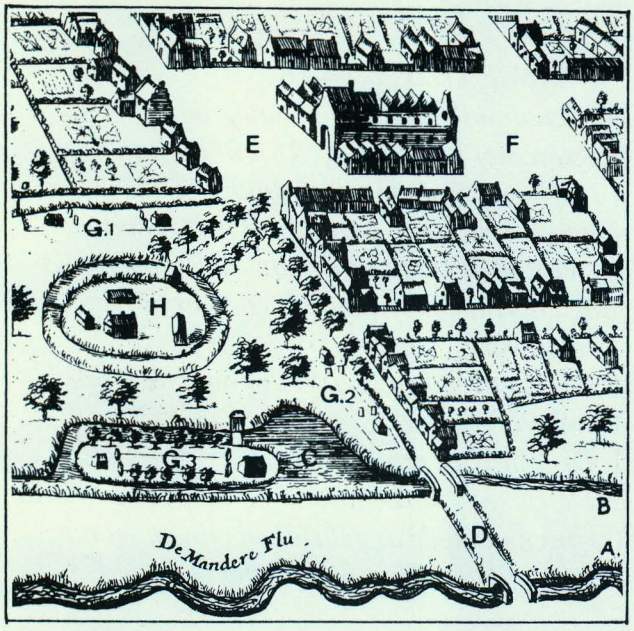

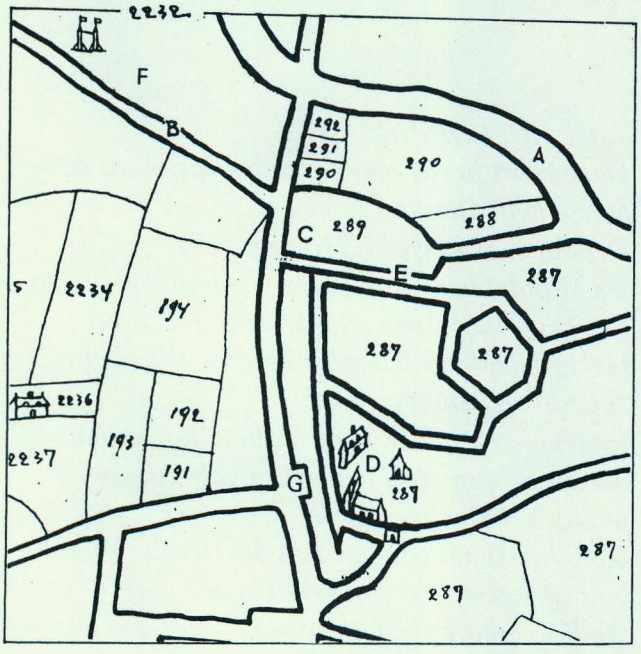

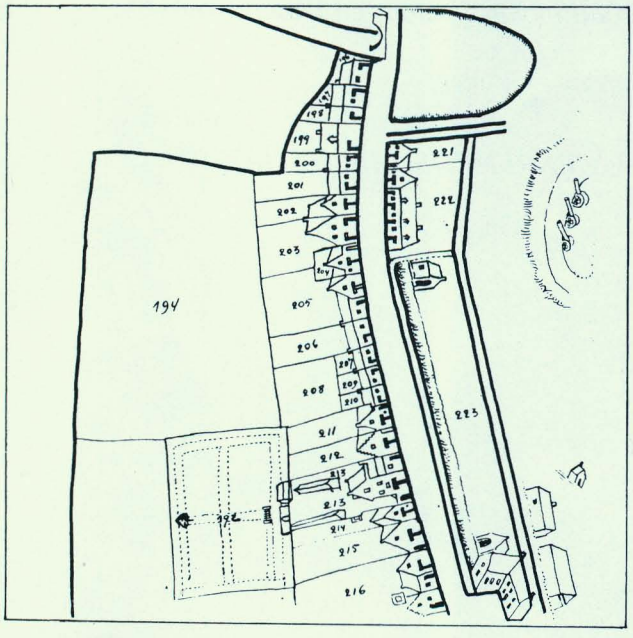

1. ANTONIUS SANDERUS (1581-1664)
Hier hebben we te doen met een oudere kaart, met het noorden onderaan.
A. De Mandel (vroeger: de Mandere)
B. De Dode Mandel
C. De Wal met eilandje
D. Brugstraat
E. Grote Markt
F.Korenmarkt, maar slechts op halve diepte, niet tot aan de rooilijn Station- en Wolvestraat. Slechts tot aan de rooilijn van de Ketelstraat
G. Drie schuttershoven:
1. Handboogschutters - St.-Sebastiaan
2. Kruisboogschutters - St.-Joris
3. Bosseniers (bosse = geweer) - St.-Barbara
H. De Vrije Brouwerije = 't Oud Casteel, het vroeger verblijf van de Heer van Izegem als hij in de streek verbleef
I. De Kasteelstraat

2. FRANCOIS DE BAL (1746)
A. De Mandel
B. De Dode Mandel
C. De Wal (nr. 289)
D. De Vrije Brouwerije
Voorheen 't Oud Casteel, nadien Baerts hof, een benaming die gebleven is. Alle nummers 287 zijn landerijen van de Vrije Brouwerije.
E. De Caeye (kaai), laad- en losplaats ten zuiden van de Wal
F. Het galgeveld (nr. 2232) met een aanduiding van de plaats van de galg
G. Rechtover de Wolvestraat is er een kleine inham. Dat was een vrije ruimte voor het schuttershof van St.-Joris. Dit hotel diende te wijken voor de aanleg van de spoorweg Brugge-Kortrijk in 1847.

3. Een meer gedetailleerde weergave van het noordelijk deel van de Brugstraat met Wal en Caye volgens De Bal (1746)
Ten oosten van de Wal bemerken we nog enkele kanonnetjes van de Bosseniers.
Nr. 223 is het schuttershof van St.-Joris met een lange schietstand en twee schuilhuisjes, één in het noorden en één in het zuiden.
De gebouwen ten oosten van St.-Joris zijn die van de herenhoeve De Vrije Brouwerije.

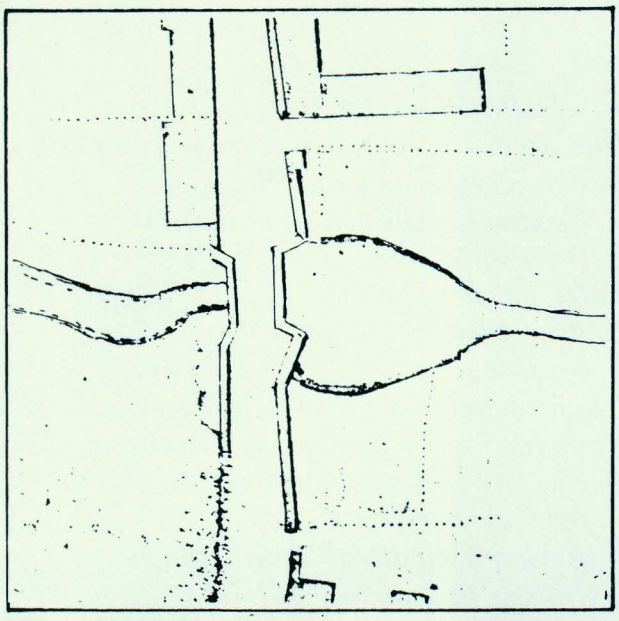

1. FRANSE TIJD (1794-1815)
Op een anonieme en ongedateerde kaart uit het Rijksarchief in Kortrijk (RAK), 'Le Bourg d'Iseghem', is de legende duidelijk bekroond met een keizerlijke arend, wat met zekerheid verwijst naar de periode van de Franse bezetting. De kaart is tenandere volledig in het Frans geschreven.
1. Van de twee bruggen is die over de Dode Mandel afgebeeld.
2. De Wal is er ook nog altijd.
3. De Caye is in die jaren nog niet bebouwd. Ze schijnt niet meer in gebruik te zijn en wordt aangeduid als akker of weiland.

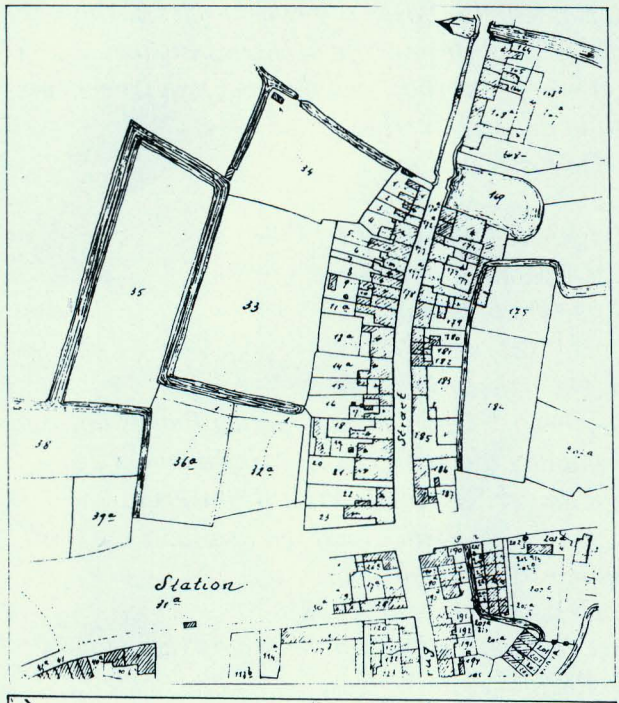

2. De P.C. POPP-KAART
Deze kaart bevat veel veranderingen uit de eerste helft van de 19e eeuw.
De Wal is er nog altijd (bij nr. 169).
De Mandel heeft nog zijn vaste loop behouden.
De westelijke Dode mandel is in een soort blekerijsleuf veranderd. Zijn oostelijk deel is volledig gedempt.
Izegem heeft al een klein station, hoewel er van het spoor nog niets te merken valt. Alleen de plaats is vrijgehouden.
De schietstand van het Sint-Jorishof is volgebouwd, net als de vroegere Caye.
De Korenmarkt is doorgetrokken tot aan de rooilijn van Station- en Wolvestraat.

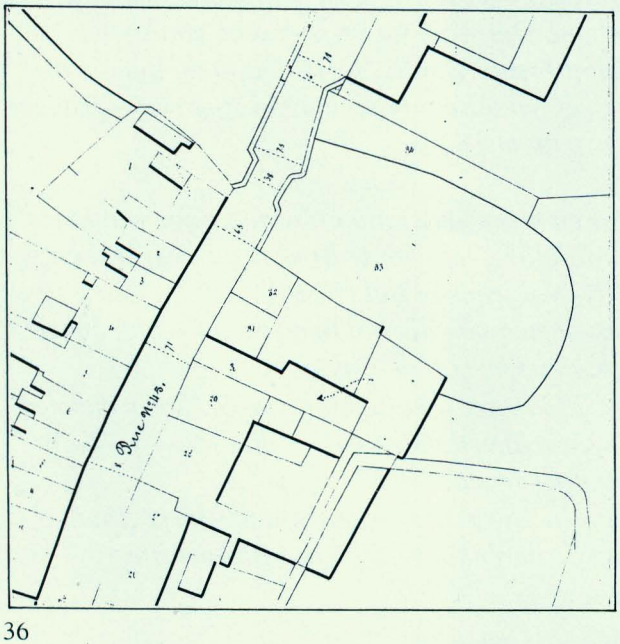

3. HENRI HEUSCHLING (1877)

KAART VAN T. DEVOIN (1884), SAI
De Mandel ten oosten van de Mandelbrug is voor een deel verlegd. Ook de westelijke zijarm van de Dode mandel is volledig gedempt en verdwenen. Van de vroegere Wal blijven alleen waterafvoerkanaaltjes over.

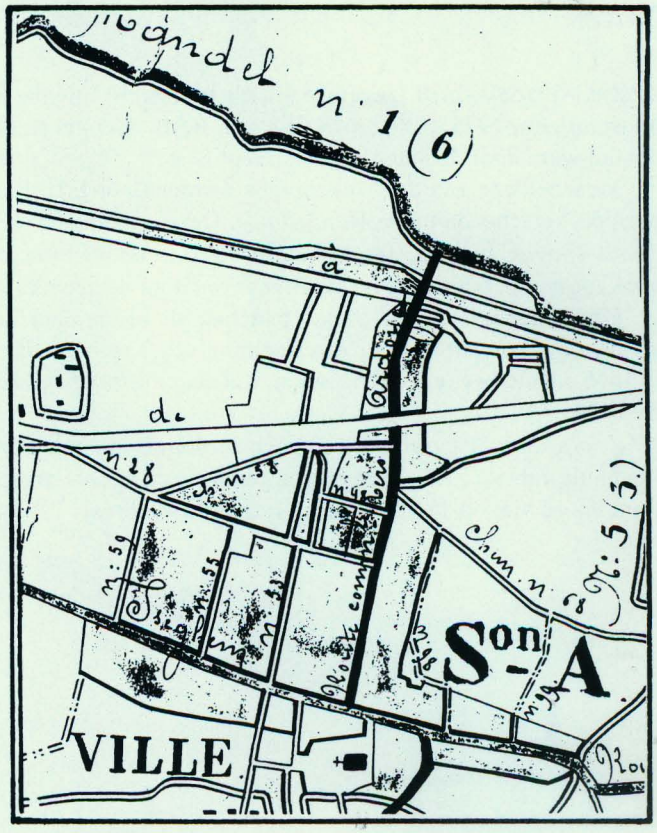

BIBLIOGRAFIE:

ONUITGEGEVEN WERKEN:

A. Boeken

Register van de gulde van Sint-Joris, 1665. Met de hand geschreven. In privébezit.
Landbouck François De Bal, 1746. Met de hand geschreven. SAI. Dit werk is verrijkt met zeven gekleurde kaarten op perkament. Alles in beste staat.

B. Kaarten

Kaart van 'Le Bourg d'Iseghem', z.n., z.d., Franse tijd - RAK: Kaarten van Izegem, nr. 1
Kaart van Iseghem door P.C. Popp (circa 1850) - Privébezit.
Kaartenatlas Henri Heuschling, 1877. SAI. Alle kaarten in zwart/wit met daarbij de beschrijving van alle bestaande wegen.
Kaart van Iseghem door T. Devoin, 1884, SAI.

C. Andere geschriften

Métiers (teliers). RAG: Delp. XXXIV - 9363 blauw, nr. 8478.

UITGEGEVEN WERKEN:

A. Boeken:

Antonius SANDERUS. *Flandria Illustrata*. Amsterdam, Johan Blaau, 1641.
ID. *Verheerlyckt Vlaandre*. Leyden e.a., Jan Vander deyster, 1735. Heruitg. Handzame, Familia et Patria, 1968.
Jean-Marie LERMYTE (red.). *Geschiedenis van Izegem*. Izegem, Ten Mandere, 1985.
Antoon VANDROMME. *Izegem vroeger*; Izegem, J. Hochepied, 1989.
Roger BEKAERT. *Izegem in de Fanse Tijd*. Izegem, Ten Mandere, 1980.
Etienne SABBE. *De Belgische vlasnijverheid*. Kortrijk, Het Nationaal Vlasmuseum, 1975.

B. Artikels

Pieter DECLERCQ, reeks artikels in *De Mandelbode*, o.a. *De bevaarbaarheid van de Mandel*, 4 aug. en 8 sept. 1951 en over de Franse tijd in de jaargangen 1955 en 1956.
R. VERHOLLE. *De laatste prinses van Izegem sterft op het schavot. - De Mandelbode, 23 januari 1954.*

NOTEN:

[1] Zie 'Verzoekschrift Izegemse el', als bijlage bij Etienne SABBE, *De Belgische Vlasnijverheid*, Kortrijk, Het Nationaal Vlasmuseum, 1975, p. 618-619. Zie ook RAB, *Métiers (teliers)*, Delp. XXXIV - 9.363, blauw nummer 8478. De tekst in cursief werd door de auteur onderstreept.

[2] Verscheidene van deze rekeningen werden door E.H. Pieter Declercq aangehaald in zijn reeks artikels over de Franse periode, verschenen in *De Mandelbode*. Deze artikels werden bewerkt en aangevuld door Roger Bekaert, *Izegem onder het Frans Tijdvak*, Izegem, Ten Mandere, 1980, eerst als losse bijdragen in dit tijdschrift verschenen, daarna gebundeld en in boekvorm onder dezelfde naam uitgegeven door de heemkundige kring.

[3] Een nota van Leopold Slosse onderaan de eerste bladzijde van het nieuwe register van deze schuttersgilde vernoemt, zonder de minste uitleg of bronvermelding, 1562 als begindatum. We menen echter dat de bestuursleden van de gilde, toen ze in 1665 dat nieuwe register openden, wel degelijk zullen geweten hebben hoe oud hun geliefde gilde was. We houden het dus op 1424.

[4] Ze was de laatste prinses van het prinsdom Isenghien (=Izegem). Ze leefde en woonde in Parijs, waar in 1789 de Franse Revolutie uitbrak. Ze werd gevangen genomen en, net als zoveel andere edelen, moest ze de trappen van het schavot beklimmen. Haar hoofd viel op 18 Pluviose an II, zijnde 6 februari 1794. Zie R. VERHOLLE in *De Mandelbode* van 23 januari 1954.

VOLKSVERTEGENWOORDIGER MYRIAM VANLERBERGHE

Jean-Marie Lermyte

In het federale parlement heeft Izegem sedert de laatste verkiezingen drie verkozenen. André Bourgeois was als eerste CVP-opvolger voor de Senaat zeker van een zetel als Jean-Luc Dehaene weer minister werd[1]. Myriam Vanlerberghe werd SP-volksvertegenwoordiger en Geert Bourgeois VU-volksvertegenwoordiger. In dit nummer gaat de eer eerst naar de vrouw.

Myriam Vanlerberghe werd nieuwkomer in de Kamer van Volksvertegenwoordigers na de verkiezingen van 21 mei 1995. Ze stond op de tweede plaats, na Eric Derycke. Eerste opvolger zijn, bood meer zekerheid (Patrick Van Gheluwe werd inderdaad volksvertegenwoordiger toen Derycke minister werd), maar naar de vrouwenbeweging toe wilde Myriam Vanlerberghe (als opvolgster dan) niet afhankelijk zijn van het al dan niet minister worden van een man. Ze behaalde 7608 stemmen, na Derycke (24.942 stemmen) veruit het meest van de acht effectieve en zes kandidaat-opvolgers op de SP-Kamerlijst van de kieskring Kortrijk-Roeselare-Tielt. Voor haar en de federatie was de verkiezing een complete verrassing. De socialisten verwachtten een opdoffer, omdat het Agustaschandaal volop aan het licht kwam. Een stemverschuiving van 120 stemmen had de zetel bovendien niet in de kieskring Kortrijk-Roeselare-Tielt doen vallen, maar in Oostende.

Myriam Vanlerberghe werd in Izegem geboren op 22 november 1961 als dochter van Robert en Simonne Debrauwer. De kleuterklassen, de lagere school en vier jaar middelbaar onderwijs doorliep ze aan de rijksschool (later gemeenschapsschool) van Izegem. De derde cyclus van de humaniora volgde ze aan het Koninklijk Atheneum van Kortrijk (Pottelberg). Aan de rijksnormaalschool van Kortrijk behaalde ze het diploma van regentes Nederlands-Engels-Zedenleer. Ze trouwde in 1984 met Ortwin Debouserie, die bediende is bij de firma Bekaert. Het echtpaar woont in de Blekerijstraat 3 in Izegem en heeft twee dochters: Lynn (14 februari 1987) en Ellen (11 oktober 1990).

Myriam Vanlerberghe kreeg de politiek ingelepeld. Haar vader was in Izegem schepen (1970-1976 en 1982-1983) en burgemeester (1983-1992). Hij stond als provinciaal senator (1985-1988) en rechtstreeks verkozen senator (1988-1995) ook tien jaar lang in de nationale politiek. Twee van zijn drie kinderen kregen de politieke microbe te pakken. Kreeg zijn dochter Daria, verpleegster in de Sint-Jozefskliniek in Izegem, misschien andere voeding voorgeschoteld?

Haar politieke belangstelling bouwde Myriam Vanlerberghe op als lid en later monitor van de MJA (Mutualiteit Jonge Arbeiders). Ze leidde later zelf monitoren op. Ze zetelt trouwens in de raad van bestuur van Kindervreugde, het socialistisch vakantiehome in Nieuwpoort. Ook het beroep dat Myriam Vanlerberghe uitoefende had alles met politiek te maken. Na enkele korte interims in het onderwijs en een BTK-project van de stad Izegem was ze van 1984 tot 1993 federaal secretaris van de CSCV en de SP van de federatie Roeselare-Tielt. Op 1 januari 1994 werd ze federaal SP-secretaris voor de kieskring Kortrijk-Roeselare-Tielt. In die functie moest ze de SP-werking coördineren en organiseren. Ze moest dit beroep opgeven, om volwaardig volksvertegenwoordiger te worden.

Het was ook niet de eerste keer dat ze aan verkiezingen meedeed. In 1991 was ze tweede kandidaat-opvolger voor de Kamer. Ze behaalde ruim duizend stemmen, wat haar motiveerde om verder in de politiek te gaan. Op 12 juni 1994 deed ze mee aan de Europese verkiezingen. Ze werd door SP-voorzitter Frank Vandenbroucke

gevraagd als vrouw en omdat de naam Vanlerberghe toch enige bekendheid had. Het werd een moeilijke campagne voor haar, omdat haar vader toen heel erg ziek was en een zware operatie moest ondergaan[2]. Hoewel ze 7263 stemmen behaalde, was de achtste plaats een onverkiesbare plaats. Bij de gemeenteraadsverkiezing van 9 oktober 1994 werd ze met 461 stemmen op de SP-lijst gekozen, hoewel een 25e plaats eigenlijk ook onverkiesbaar leek. Ze deed afstand van haar mandaat ten voordele van Leona Declercq. Daardoor kon de eerste opvolger op de SP-lijst zetelen: dat was haar broer Marc Vanlerberghe, ook de voorzitter van de Izegemse SP.
In de Kamer zit ze als effectief lid in de commissie van volksgezondheid, in de controlecommissie voor de verkiezingsuitgaven en in de commissie voor emancipatie. Ze is ook actief binnen de Sevi, de studiedienst van de SP, waar ze de werkgroep modern gezinsbeleid oprichtte. Ook het plaatselijk dienstbetoon en secretariaat wil ze maximaal uitbouwen. Gelukkig kan ze, als parlementslid rekenen op een voltijdse administratieve medewerkster. Myriam Vanlerberghe heeft trouwens een privé-secretariaat geopend in de Roeselaarsestraat 119 in Izegem. Tijdens haar kort mandaat kon ze al als internationaal waarnemer naar Tanzania (Afrika) reizen, om daar controle uit te oefenen op de verkiezingen.

We vermelden nog dat ze voorzitster was van de Lorgo (= Lokale Raad Gemeenschapsonderwijs) in Izegem. Hobbies? "Mijn beroep is mijn hobby!". Kortom, Myriam Vanlerberghe is een duivel-doet-al. Ook dat moet ze letterlijk mee hebben van haar vader. Toen Simonne Debrauwer met Robert Vanlerberghe wilde trouwen, werd haar gezegd dat ze met een duivel trouwde, want hij gaf les in het rijksonderwijs.

Hoe moeilijk de combinatie gezin en politica wel is, ondervindt Myriam Vanlerberghe hele dagen; daarvoor zijn goede afspraken nodig en kan ze o.a. rekenen op heel veel hulp van haar echtgenoot en haar ouders.

[1]. Voor zijn bibliografie verwijzen we naar Jean-Marie LERMYTE, André Bourgeois, Izegems eerste minister, - Ten Mandere, 92 (1992), p. 6-8.

[2]. Daarom kwam hij niet meer op bij de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1994 en bij de nationale verkiezingen van 21 mei 1995.

VOLKSVERTEGENWOORDIGER GEERT BOURGEOIS

Christiaan De Forche - Secretaris VU-Izegem

Geert Bourgeois werd op 6 juli 1951 geboren als zoon van onderwijzer - later directeur van de lagere jongensschool te Emelgem en voorzitter van de Izegemse Stedelijke Culturele Raad - Emiel (Miel) Bourgeois en Gaby Vens. Het gezin telde toen reeds een dochter Ingrid (°1948) en een zoon Kris (°1949); in 1959 zou nog een dochter Trees geboren worden.

Geert kreeg zowel zijn lagere als zijn secundaire opleiding aan het Sint-Jozefscollege; tussen 1964 en 1970 volgde hij er de klassieke (Grieks-Latijnse) humaniora. Later ging hij rechten studeren aan de Rijksuniversiteit Gent. In 1975 haalde hij zijn einddiploma.

In Gent had hij ook zijn toekomstige echtgenote Elisabeth (Betty) Hoste leren kennen. Zij was afkomstig van Ruddervoorde en studeerde eveneens rechten. Ze huwden in de zomer van 1975 en startten een paar maanden later hun advocatenkantoor (Burgemeester Vandenbogaerdelaan 18), dat ze nu nog steeds runnen. Het gezin werd verrijkt met twee zonen Pieter (°1977) en Karel (°1980).

Naar Geert Bourgeois zelf zegt, kreeg hij zijn politieke bewustzijn al voor een deel van thuis mee; zijn beide ouders waren zeer Vlaamsbewust. Dat kiemende bewustzijn kreeg echter pas goed vorm in de jaren 1968-1969, de tijd van de studentenrevoltes - ook in Izegem werd er een betoging georganiseerd - en over het algemeen een periode van grote beweging in de maatschappij, toen heel wat vernieuwende ideeën werden gelanceerd. Wat het ontwikkelen en verwoorden van die nieuwe ideeën - zowel op staatsvormend als maatschappijvormend vlak - betreft, stond de VU volgens Bourgeois toen duidelijk aan de spits. Hij verwijst verder nog naar het jongerentijdschrift Nieuw Vlaanderen en de documenten die gepubliceerd werden door het Dosfelinstituut. *"Een echt wervende Vlaamse periode"*, zo kijkt hij op die jaren terug.

Een en ander bracht met zich mee dat hij in de laatste jaren van zijn humaniora niet alleen effectief VU-lid werd, maar ook vrijwel onmiddellijk secretaris van de Izegemse afdeling. Vanaf 1970 werd hij ook actief bij VUJO (Volksuniejongeren)-nationaal.

Eens zijn studies voltooid, wenste hij nog actiever én directer aan de politiek deel te nemen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1976 stond hij voor het eerst op de VU-lijst. Met 997 voorkeurstemmen werd hij meteen verkozen. Door het feit dat hij toen zijn legerdienst vervulde - in de marinebasis van Sint-Kruis - kon hij zijn mandaat niet op 1 januari 1977 opnemen, maar pas enkele maanden later. Voor de VU zetelden toen ook Erik Vandewalle, Jef Pattyn en Jacques Deroose in de gemeenteraad.

In 1982 werd Geert Bourgeois met 1.134 stemmen opnieuw verkozen; de VU telde toen vijf raadsleden (naast Bourgeois ook Erik Vandewalle, Piet Seynaeve, Jan Maertens en Bernard Depoorter), en nam vanaf nieuwjaar 1983 deel aan een drieledige coalitie (met SP en Gemeentebelangen). Bourgeois werd eerste schepen, en kreeg een niet onaardig pak bevoegdheden : openbare werken, ruimtelijke ordening, stadskernvernieuwing, handel, middenstand en industrie, en juridische aangelegenheden.

Die bevoegdheden - en de hoedanigheid van eerste schepen - zou hij twaalf jaar behouden, want de bestaande coalitie werd na de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 voortgezet. Bij die verkiezingen haalde Bourgeois 1.652 voorkeurstemmen. Raf Leenknecht was toen de enige Izegemnaar die beter deed.

De VU behield haar vijf verkozenen; Bernard Depoorter werd weliswaar O.C.M.W.-voorzitter, en Renata Blondeel deed haar intrede in de raad.

Alhoewel de stadskernvernieuwing en de huisvesting zijn bijzondere aandacht wegdroegen, was de eerste schepen wat de lokale politiek betreft, een all round-man, met belangstelling voor en inzicht in vrijwel alle belangrijke dossiers. Vriend én tegenstander hebben hem ongetwijfeld in die twaalf jaar leren kennen als een scherpzinnig politicus, een intellectueel met een grote dosis werkkracht.

Vermelden we nog dat hij van 1983 tot 1988 bestuurder van de W.I.E.R. was, en in zijn hoedanigheid van schepen ook voorzitter van de Vaste Commissie van Advies voor Ruimtelijke Ordening van Izegem.

Waarnemend burgemeester was hij enkele maanden lang in 1983, tussen het ontslag van Gustaaf Nyffels en de benoeming van Robert Vanlerberghe.

Sedert januari 1995 (1.493 stemmen in oktober 1994) fungeert hij opnieuw als gemeenteraadslid. Het feit dat hij na twaalf jaar opnieuw lid van de oppositie werd - alhoewel er bepaalde afspraken bestonden om de coalitie SP-VU-GB voort te zetten - heeft hem, naar hij zelf zegt, persoonlijk pijn gedaan.

Vanaf 1977 nam Geert Bourgeois aan àlle parlementaire verkiezingen deel (in 1989 ook aan de Europese), en dit steeds als effectief kandidaat - behalve in 1991, toen hij eerste opvolger was - op de Kamerlijst. In 1995 kreeg hij "eindelijk" de eerste plaats toegewezen, en bij die historische verkiezingen veroverde hij met 6.075 voorkeurstemmen daadwerkelijk zijn zetel in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Hij is daar lid van de Commissie Justitie, een domein dat uiteraard zijn bijzondere belangstelling geniet, naast de thematiek van de staatshervorming. Toch blijft hij - zoals dat ook op lokaal vlak het geval was en is - de politiek in het algemeen zoveel mogelijk op de voet volgen. Op 27 januari 1996 werd hij tevens lid van het partijbestuur van de Volksunie.

In de Kamer ként men Geert Bourgeois. Kort na de start van het nieuwe parlementaire jaar betitelde een commentator in De Standaard hem als één van de meest opvallende nieuwkomers in het parlementaire halfrond.

HEREMIETEN IN ONZE STREKEN

Antoon Vandromme

Na zijn bekering en doopsel wilde Augustinus als monnik gaan leven. Eens in Afrika terug, richtte hij op zijn landgoed een monniken-klooster op in 388.
Na zijn priesterwijding te Hippo stichtte hij een tweede klooster. Met een tiental bisschoppen die uit dit klooster kwamen, werd het monnikenwezen in Zuid-Europa sterk voortgeplant.
Eens bisschop (395) voerde Augustinus het gemeenschappelijk leven in.
Bij de inval van de Vandalen stierven heel wat Augustijner-monniken de marteldood. In diezelfde periode waren er ook veel die naar afgelegen streken uitweken, om aan de moordlust van de Vandalen te ontsnappen. Deze monniken kregen de naam van "heremieten"[1] mee.
Vanuit Zuid-Europa zijn de kloosterstichtingen samen met de kerstening tot in onze gewesten doorgedrongen.

Sedert de H. Bavo in de VIIe eeuw - de eeuw der heiligen - de levenswijze van de heremieten in Vlaanderen gebracht heeft, zijn in onze streken heel wat heremieten gaan leven.
Ze kunnen meest gelokaliseerd worden in het oostelijk deel van West-Vlaanderen.
De sterkste nederzetting is echter nog te vinden binnen de zuid-oosthoek van onze provincie.
Al deze kluizenaars leidden een leven van gebed en versterving en hadden de plaatselijke pastoor als hun onmiddellijke overste. meestal droegen ze een lange pij en volgden ze de regel van de H. Augustinus. Vanaf de XIIIe eeuw waren de heremieten in bruine pij en volgden ze de regel van de H. Frans van Assisië.
Zelfs in de XVIIe en XVIIIe eeuw zijn nog heel wat sporen van heremieten en hermitages te vinden in onze contreien. Verschillende heremieten hielden er zelfs een schooltje op na om de plaatselijke jeugd de eerste beginselen van het lezen en schrijven bij te brengen en tevens de jeugd in te leiden in de beginselen van ons christelijk geloof. Daarmee verdienden ze dan hun schamele boterham. Ze leefden heel gelukkig in de nabijheid van kerk en pastorie in een kleine woonst. Ze beschikten vaak over een tuintje dat in de meeste gevallen ommuurd was. Ze trokken zich van de mensen weinig aan, hoewel ze door iedereen aanvaard werden.
Deze stille levens werden in 1783 door één pennetrek van de Keizer-Koster ineens teniet gedaan en alle hermitages in de keizerlijke staten werden afgeschaft.

Pieter Barlaam du Quennoy, een Izegemse heremiet (1672-1735)

Op 14 september1959 schreef Pieter Declercq in De Mandelbodeover deze Izegemse heremiet. Het werd een langer verhaal dan over de Izegemnaar alleen. Wel startte hij zijn verhaal met de tekst die Kan. G.F. Tanghe over deze Izegemse kluizenaar schreef in zijn "Parochieboek van Iseghem" in 1862.
"Het feit dat een kluizenaar, of heremiet jaren lang te Izegem had geleefd en er, 63 jaar oud, in geur van heiligheid was gestorven in het jaar 1735, boeide ten zeerste de aandacht van onze Izegemse geschiedenisvorser. Hij schreef een interessante bladzijde over Pieter du Quennoy gezeid broeder Barlaam, die wij hier laten volgen in de ongewijzigde spelling:

Pieter Barlaam du Quennoy
Hij had te Iseghem eene kluis, alwaer hij leefde als de H. Bavo, die de levenswijze der eremyten, binnen de VIIe eeuw in Vlaanderen gebragt en voortgezet heeft. Die man hield zich zoveel mogelijk afgezonderd van het gezelschap der mensen. Hij droeg het kleed eigen aen zijnen

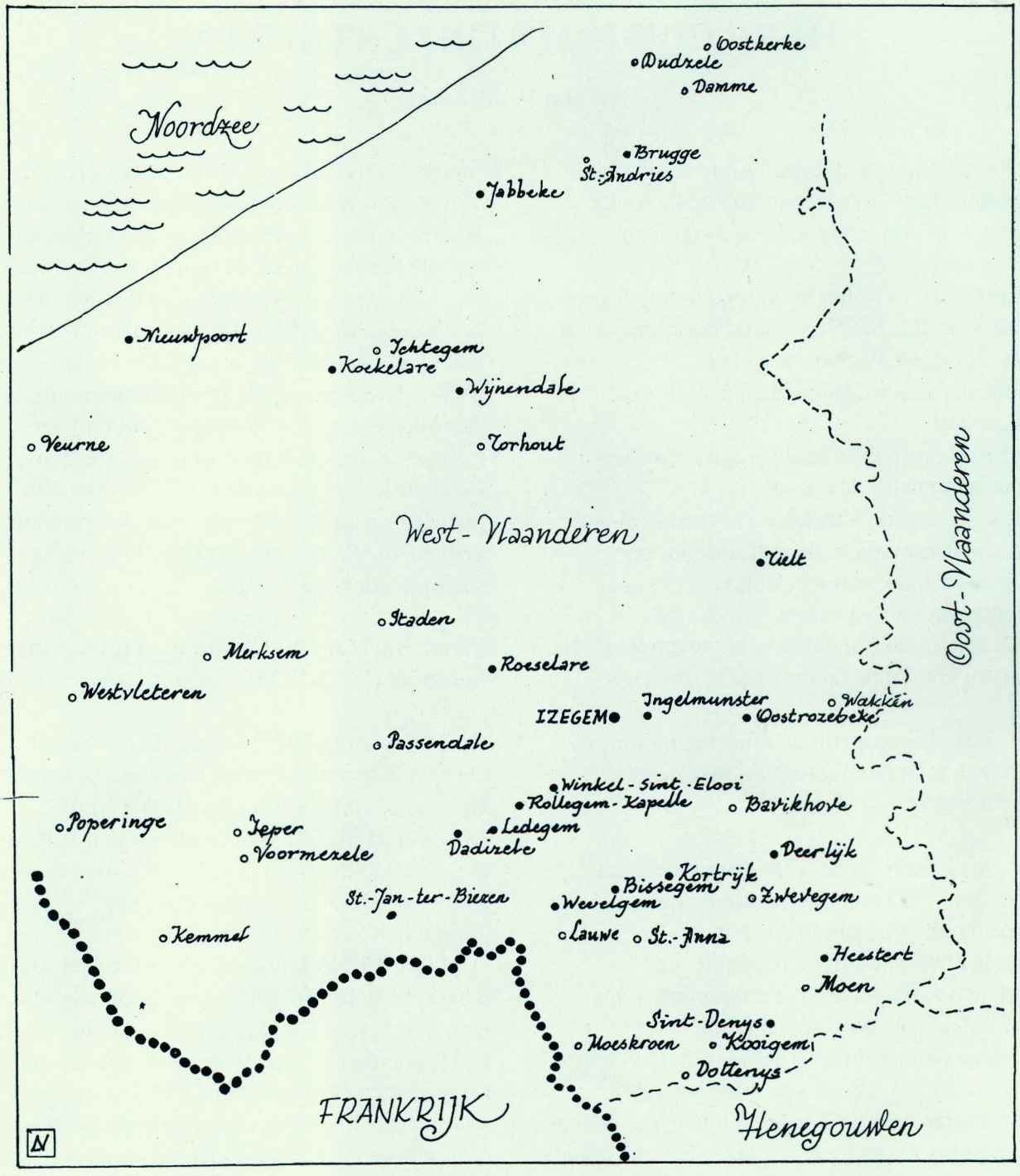

staet. Zijn onmiddellijke overste was de pastor van de parochie, aen wien hij in alles gehoorzaemde [2]. Men weet niet wat slach van handwerk hij verrichtte om zich het nodige onderhoud te verschaffen. Hij was als een levend evangelie en dus diende hij tot spiegel van eenieder. Ook genoot hij allemans achting. Hij overleed in geur van heiligheid te Iseghem binnen het jaer 1735. Zijn lichaem is begraven op het oude kerkhof, dichtbij den voormaligen kalvarieberg. Wij hebben onder de handen zijn eigenhandig testament, hetwelk eindigt als volgt :"Ghedaen door mij broeder Pieter Barlaam du Quennoy, eremyt tot Iseghem, present ghetuigen desen 3e oktober 1730. Dit is het merck + Andries du Quennoy, Joos

Lecluyse, Martinus Beasart".
Kannunik Tanghe zegt dat de inhoud van het testament onbelangrijk was en de moeite niet waard om gepubliceerd te worden.

Binnen het jaar 1735, tijdens het zesenveertigjarig pastoraat van pastoor Jan Lust, werd op het oude kerkhof (rond de vroegere Sint-Tillokerk)[3] en dicht bij de voormalige kalvarieberg Pieter Barlaam du Quennoy begraven, de enige hier bekende en jarenlang vertoevende heremiet.
Er is zeer weinig over hem geweten. Uit het korte relaas van Kan. Tanghe leren we dat hij een voorbeeld was voor zijn tijdsgenoten, maar eerder afgezonderd leefde, ver van het gezelschap van de mensen, hoewel hij ieders achting genoot.
Welk beroep hij uitoefende, om in zijn onderhoud te voorzien, is ook niet bekend. Wel lezen we dat deze kluizenaar in "geur van heiligheid" gestorven is. De vernoemde kalvarieberg op het kerkhof moet een vaste plaats geweest zijn, door alle Izegemnaren uit die jaren heel bekend en waar "bijzonderen" in die buurt begraven werden. Het is immers geweten dat de Oostenrijkse generaal Franciscus Xaverius von Wenckheim die in 1794 aan de Menenpoort te Kortrijk sneuvelde, door zijn soldaten naar Ingelmunster werd meegevoerd en 's anderendaags door pastoor Delaere op het Izegemse kerkhof, bij de kalvarieberg begraven werd [4].
In de loop der eeuwen, treffen we op heel wat plaatsen, zowel in Vlaanderen als in andere landen van Europa, kluizenaars aan.
Al deze godvruchtige mannen en vrouwen leefden in afzondering, maar moesten vooraf de toelating ontvangen hebben van de geestelijke overheid en geloften hebben afgelegd.
Ze leefden in een kluis of een kleine woning en vertoefden daar vele uren in beschouwing en gebed en leidden een leven vol eenvoud en gestrengheid.
In oude, middeleeuwse steden stonden die kluizen op het kerkhof of ze paalden aan de kerk
- in Brugge, tegen de muur van St.-Gillis;
- in Kortrijk, tegen de St.-Maartenskerk;
- in Nieuwpoort stond zo'n kluis tegen de zuidzijde van de O.-L.-Vrouwekerk.

Veel heremieten leefden van giften, anderen hielden er een schooltje op na, nog anderen hielden het bij ziekenoppas. Er werd zelfs één man gevonden die naast kluizenaar ook nog chirurgijn was.
Op het einde van de XVIIe eeuw en in het begin van de XVIIIe eeuw kende dit heremietenleven in onze gewesten een gevoelige opbloei.

Carolus Ludovicus Grimmynck

Deze "heilige priester uit de Westhoek", want zo werd hij door zijn tijdsgenoten genoemd, werd te Ieper geboren op 28 mei1676. In die tijd was Ieper een bisschopsstad, waarvan het bisdom deels de westkant van West-Vlaanderen, deels het noorden van Frans-Vlaanderen omvatte.
Grimmynck studeerde te Veurne, te Dowaai en

Carolus Ludovicus Grimmynck

te Ieper. In 1700 werd hij te Ieper priester gewijd. Daarop werd hij voor twee jaar kapelaan te Ramskapelle bij Nieuwpoort. Daarna werd hij benoemd tot pastoor van Zuidkote (Fr.-Vl.) en dat voor vier jaar. Daarop volgde een nieuwe aanstelling van pastoor te Kaaster (Fr.-Vl.) waar hij acht jaar dit ambt waarnam.

Na die pastorale tijd begon hij zijn heremietenleven. Hij trok zich in een kluis terug, eerst voor tien jaar in Kaaster en daarna nog vier jaar in Sint-Jan-ter-Biezen (Watou bij Poperinge)[5] waar hij ook in geur van heiligheid stierf op 12.11.1728. Hij schreef een passende levensregel ten dienste van samenwonende kluizenaars. Deze levensregel verwierf de goedkeuring van de toenmalige bisschop van Ieper. In het eerste kwart van de XVIIIe eeuw, leefden ruim twintig kluizenaars in het oostelijk deel van West-Vlaanderen.

Vlaamse hermitages

Zo werden er hermitages aangetroffen in :

Bissegem :
In 1743 stond Theodore Vanbummen aangeschreven als ermite faisant fonction de chirurgien. Tussen 1765 en 1773 woonde daar ook de heremiet Jacobus Declercq en zijn opvolger Joannes Luytinne stierf er in 1780.

Dadizele :
In deze gemeente woonde er een heremiet rond de periode van de eerste stichting van de kerk (XIIIe eeuw).

Deerlijk :
Ook hier vonden we een "heremytage" die afhing van St.-Anna (Kortrijk) samen met die van Ingelmunster; in 1695 was Broeder Petrus Vandecasteele kluizenaar en algemeen bekend.

Heestert :
In deze gemeente woonde Broeder Albert Lammertyn ten jare 1699 in "eremyten habyt".

Ingelmunster :
De diverse hermitages van St.-Anna, zoals Ingelmunster er een was, die op Kortrijk-buiten verspreid waren, stonden bekend als bloeiende centra van kluizenaarsleven.
De heremieten volgden de derde regel van de H. Frans en droegen een bruine pij, maar zonder kap. Ze leefden in een kluis naast de kapel. De broeders hebben daar in 1699 vier cellen bijgemaakt en een kelder. Ook werd nog een plaats voorzien waar deze Broeders school konden houden. Het jaar daarop werd aan deze uitbouw nog een eetzaal en een keuken toegevoegd.
De hermitage van Ingelmunster was gesticht door Broeder Anthone Vanden Bulcke en lag op het domein van Baron de Plotho ergens tussen Ingelmunster en Emelgem, op het westelijk uiteinde van de kasteeldreef. Eertijds noemde men die dreef "De Heremietendreef".
Deze hermitage was met een brede wal omgeven.
Nadat alle hermitages door het decreet van 17.03.1783, door keizer Jozef II opgeheven waren, werd de kluis een lange tijd bewoond door de jachtopziener van Baron de Plotho[6]. Tot na de Tweede Wereldoorlog woonde daar de familie Delaere, waarvan Jean (in de volksmond: Jan van Karels) op die plaats een kiekenkwekerij uitbaatte.
Later werd de kluis eigendom van Alex Carlier uit Izegem. Ze werd gewit en kreeg zodoende een schilderachtig uitzicht. Ook dient hier aan toegevoegd te worden, dat ze wel als een unicum in Vlaanderen mag aangezien worden.
De naam die hij aan zijn huis gaf, nl. "Landhuis ter Wallen" is wel minder goed gekozen. "Ter hermitage" zou heel wat nader bij de oorspronkelijke bedoening gebleven zijn en aan vele vorsers een klaarder historische houvast gegeven hebben.
In 1702 woonden op deze plaats drie kluizenaars. Twee ervan waren reeds hoogbejaard, nl. Athanasius Honoré en François

Rutsaert. Ze waren geprofest volgens de regel van de H. Frans, met toelating van de bisschop van Doornik [7]. Ze droegen de bruine pij der Franciscanen en moesten drie dagen per week vasten. Vanaf St.-Maartensdag [8] tot aan Kerstmis gebruikten ze geen vlees. 's Vrijdags hielden ze schulddag en 's avonds gaven ze zich de discipline[9].
Vele jaren lang waren ze de vaste hulp in de kerk. Ze zorgden dat de kerk schoongemaakt werd en namen het ambt van kerkbaljuw waar. Ze gingen zieken aan huis verplegen en hielden een schooltje op open.
In 1702 kwam er een nieuwe postulant het tweetal vervoegen : een zekere Judocus Van Hecke uit Eeklo, 28 jaar oud. Met het geld dat de nieuwkomer aanbood konden ze, met de toelating die ze op 4 oktober1702 ontvingen, een kapelletje bouwen.
Ze bleven daar tot het edict van 1783 alle hermitages afschafte.

Jabbeke:
Bij Tanghe wordt er melding gemaakt van een kluizenaar onder de bewoners. Er wordt echter jaar noch eeuw vermeld.

Koekelare:
Hier stond er in vroegere tijden een bos dat de naam van "Ermytage" droeg, wat enigszins in dezelfde richting wijst.

Kortrijk:
De begijne Barbera Bonte stichtte de kapel van St.-Anna, op Kortrijk-buiten. Naast deze kapel deed ze ook een ermitage oprichten.
Ze overleed te Kortrijk in 1642.

Ledegem:
In Ledegem overleed op 16.10.1723 de tweeënzeventig jarige kluizenaar Joannes St.-Obin.
Pastoor F. Vandenbriele schreef een lofwaardige memorie over deze heilige heremiet, die een diep gebedsleven leidde en heel wat zieken aan huis ging verplegen en biddend heel wat nachten doorbracht aan de bedsponde van stervende medeburgers.
Het is bekend dat zijn lijk, vijftig uren na zijn dood, in plaats van de reuk van de ontbinding een goede welriekende geur verspreidde.

Oostrozebeke:
In deze gemeente stond in 1705 Guillaume Daniels als "eremyt" vermeld.

Roeselare:
Ook hier stond een "hermytage". Deze was te vinden aan "Het Motje", ietwat oostwaarts, naar Rumbeke toe. Ze wordt vermeld in de XVIIe eeuw, wanneer Gilles van Bolle er als heremiet woonde.

Rollegem-Kapelle:
Hier woonden drie kluizenaars samen die gezamenlijk instonden voor het onderwijs van de plaatselijke jeugd.

Sint-Denijs:
De pastoor van Kooigem, tevens deken van Helkijn, liet in Sint-Denijs een hermitage bouwen voor twee kluizenaars, die zich met het onderwijs van de plaatselijke jeugd bezig hielden.
Broeder Petrus was hier de laatst overlevende kluizenaar. Hij stierf er in 1735.

Tielt:
In het "resolutie-boek" in de archieven van het Tieltse stadhuis kunnen we lezen :
"Actum 28 january 1716. Ten selven daeghe versocht broeder Felix Vercruyse, inboorlynck dezer stede ende Heremyt op Tielt-Buyten, permissie, mits syne sobere gestaetheyt ende uytersten noot, om eens te 14 daeghen te moghen aelmoesen vraeghen binnen deser stede, 't gonne hem bij bailliu, burghmre ende schepenen, gehoord 't advys van den heer pastor, is geconsenteert tot wederroepens, geconsidereert d'arme conjoncture van de tijden, syne impotentie ende andere redens."

Vleteren:
(is niet op de kaart aangeduid)
Het domein op Fleterinium, nabij hun cella Beborra, dat de monniken van Sint-Omaars in de IXe eeuw kochten, werd van 1255 tot 1355 door monialen bewoond.
Na hun verhuis werd dit domein aan de monialen van de abdij Ter Duinen verkocht.
In 1610 vestigden zich enkele kluizenaars op deze gronden. Dat waren Gillis De Lattre, dienstknecht van Mgr. Ant. De Hennin, vijfde bisschop van Ieper, met twee gezellen. Ze stichtten er een klooster dat vanaf 1615 de regel van de h. Birgitta volgde.
Dit klooster werd in 1784 door Jozef II opgeheven. Vanaf 1814 werd in de nabijheid weer een heremiet aangetroffen, Jan-Baptist Victoor (Reningelst, 22.10.1756 - West-Vleteren, 16.11.1789). In 1831 maakte hij al zijn bezittingen over aan de kleine kloostergemeenschap van de Catsberg.
Later werd onder de leiding van D. Franciscus Van Langendonck (Leuven, nov. 1760 - West-Vleteren, 02.11.1836) een trappisten-klooster gesticht dat in 1871 tot abdij werd verheven.

Kluizenaars zijn van alle tijden

Het is bekend dat onze patroonheilige, wanneer hij Izegem verliet na de dood van Sint-Elooi, wel eerst naar Solignac terugkeerde, maar vrij spoedig dit klooster verliet om in de eenzaamheid in Auvergne op een bergtop als kluizenaar te gaan leven [10]. Volgens zijn biografen zou hij het daar veertig jaar volgehouden hebben voor ze hem per toeval ontdekten.
In onze eeuw leefden nog een twintigtal heremieten in Duitsland en een drietal in Wallonië.
De Izegemse principaal van het Sint-Jozefscollege, Z. E. H. Joris Van Lerberghe [11] koos na een vruchtbare priesterloopbaan, in augustus 1944 voor de Discalsen of Ongeschoeide Carmelieten[12].
Na zijn Izegemse periode trad hij binnen in het klooster van deze orde te Brugge maar verliet na een tijd deze gemeenschap om een tijd in een kluizenaarsgemeenschap te leven in de onherbergzame kuststreek van Les Alpes Maritimes, in Roquebrune-cap-Martin (tussen Monaco en Menton). Later keerde hij naar het klooster van de Ongeschoeide Carmelieten van Antwerpen terug.
Ook de bekende Charles de Foucauld[13] was in onze eigen eeuw dé kluizenaar van de Sahara en werd tot in onze streken bekend.
Nee, de kluizenaars zijn niet alleen in verre, vervlogen tijden en in afgelegen gebieden terug te vinden.
Kluizenaars zijn van alle tijden en leven nu nog midden onder ons.

Sint-Tillo (610-702)

Z.E.H. J. Van Lerberghe (1896-1969)

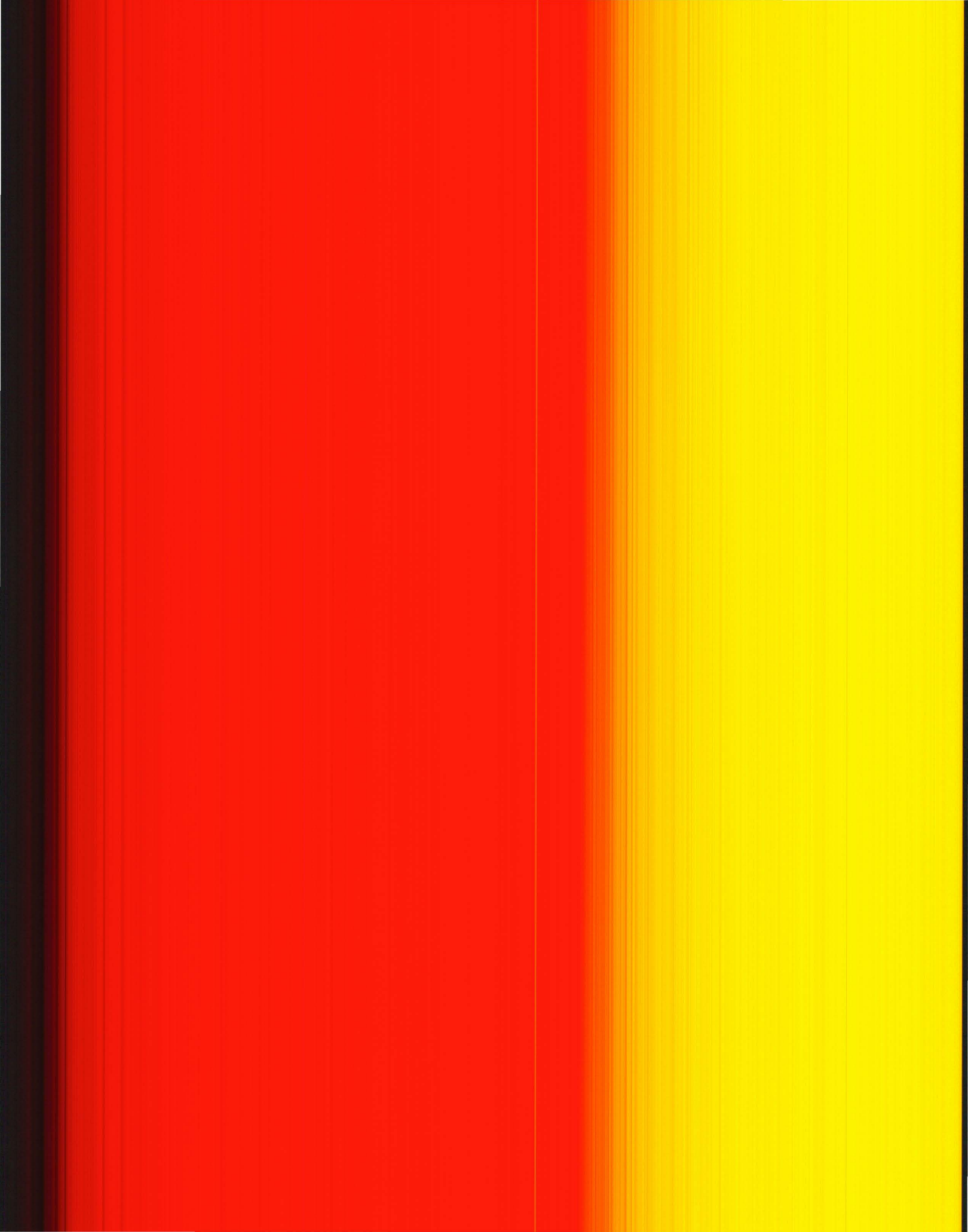

[12] Discalsen of Ongeschoeide Carmelieten : deze religieuze orde kwam in 1630 te Brugge aan. Voor 1650 was er een dergelijke ordegroep in Ieper gevestigd en deze van Kortrijk vinden we in de Groeningestede in 1666. Na de Franse omwenteling kwamen ze bijeen te Brugge in 1801. Ze werden in 1830 te Ieper heringericht en te Kortrijk kwamen ze pas in 1843 aan de beurt. Zie ook : Kan. LESCOUHIER : *Geschiedenis van het Kerkelijk en Godsdienstig leven in West-Vlaanderen*, 1927, p. 601.

[13] Charles de Foucauld (° Straatsburg, 15.09.1858 - † Tamanrasset, 01.12.1926). Ontdekkingsreiziger van Marokko, kluizenaar van de Sahara. Hij werd in zijn kluizenaarscel vermoord.

BIBLIOGRAFIE

Pieter DECLERCQ, *De Heremiet du Quennoy*, in *De Mandelbode*, 14.08.1959.

Karel DE FLOU, *Toponymisch woordenboek* - achttien delen, Druk. A. Van Poelvoorde, Brugge, 1932, An. Herdruk: Flandria Nostra, Torhout, 1985.

Andre DEMEDTS, *De Abdij van Vlaandrens Westhoek*, Strobbe, Izegem, 1956.

L. DEVYNCK, *De Eremijt van Sint-Jan-Ter-Biezen*, in Biekorf, 1951, p. 118.

L. DEVYNCK, *Een uitvoerige levensbeschrijving van Karel Lodewijk Grimminck, pastor, eremyt en volksmissionaris van het Westland (1675-1728)* in *Ons Geestelijk Erf*, XXV, 1951, p. 44-58.

Dr.R. HERPELINCK, *Het bisdom Ieper (1762-1789)*, Dejonghe BVBA, Ieper, 1991

Kan. LESCOUHIER, *Geschiedenis van het kerkelijk en godsdienstig leven in West-Vlaanderen*, 1927

Antonius SANDERUS, *Verheerlijkt Vlaandre*, Anastatische herdruk, Familie et Patria, Handzame, 1968.

Kan. G.F. TANGHE, *Parochieboek van Iseghem*, Wed. De Schryver - Van Haecke, Brugge, 1862-1863.

Prof. Dr. J.J.M. TIMMERS, *Christelijke Symboliek en Iconografie*, Houten, De Haan, 1987.

Michel VAN DER PLAS, *Abdijen in de Lage Landen en de mensen die er wonen*, (met historische documentatie van Abt Anselmus Hoste), Lannoo, Tielt, 1989.

Antoon VANDROMME, *Monumenta Tillonis*, in *Ten Mandere*, nr. 59(XXI/1), p. 3-39.

Antoon VANDROMME, *Izegem, Vroeger*, Hochepied, Izegem, 1989.

Winkler Prins, deel 8, Elsevier, Amsterdam - Brussel, 1950.

DE PEDAALKONINGEN

Antoon Vandromme

Toen P. Michaux[1] in 1861 zijn velocipède bouwde, had hij er nooit aan gedacht dat zijn uitvinding de basis zou worden van de nu zo gekende en de zo verspreide fiets. Deze nieuwe uitvinding, die zo een anderhalf decennium na de trein in de openbaarheid kwam, vermeerderde in bijzonder hoge mate de mobiliteit van de stedelingen en later ook deze van de plattelandsbevolking die van dit nieuw vervoermiddel gebruik konden maken.
De aankoop van een fiets echter, bleef voor velen, nog lange jaren, een belangrijke investering, gezien de lage lonen in die tijd.

Deze velocipède was een omvorming van de vroegere draisine[2] of loopfiets. Ze had een groot voorwiel en een klein achterwiel. De trappers waren vast aan de as van het voorwiel.
Met de velocipèdes werden er tal van westrijden georganiseerd. Sommige fervente beoefenaars van deze nieuwe sporttak waren echte uitblinkers, zoals Jean Debrez die reeds in 1875 aan verschillende koersen voor toeristen deel nam en die ook meestal won.

In de periode 1880-1885 waren fietsen eerder zeldzaam. Ze werden alleen aangekocht door welstellende families. Dit voorbeeld werd prompt door de rijke boeren gevolgd.
Rond die tijd kende Izegem zijn eerste veloclub "Vrij ende Blij"[3], waar zonen van gegoede (liberale) families en fabrikanten elkaar konden vinden. Met hun glimmende fietsen trokken ze dan in groep naar samenkomsten met bevriende veloclubs uit de omtrek of organiseerden andere uitstapjes. In die jaren kostte een fiets nog een halve jaarwedde van een doorsnee handwerker.

Na 1880 kwam de Engelse fiets op. De grote nieuwigheid was nu een fiets met twee evengrote wielen en tevens voorzien van een tandwiel met kettingaandrijving op het achterwiel. De fiets liep op dunlopbanden (1889) en was veel lager dan de velocipède[4].
Na enkele jaren konden handwerkers een (afgedane) fiets kopen bij een "velomaker" tegen een billijke prijs en op die manier de tijdsduur van "komen en gaan" naar het werk met een aanzienlijk deel inkorten. Even vóór W.O.I was de kostprijs voor een fiets reeds fel gedaald, maar kostte toch nog 100 fr, wat nog altijd een belangrijke som bleef.

In 1908 waren er in België reeds 34 000 fietsen geregistreerd en daarvan waren er meer dan 2/3 in de Vlaamse provinciën terug te vinden.
Maar de Eerste Wereldoorlog remde in grote mate het verder leven en vooral het openbloeien van menig veloclub, niet alleen in Izegem, maar ook in tal van andere gemeenten van ons land.
Petrus Vuylsteke vervaardigde korte tijd nadien een damesfiets voor ieder van zijn drie dochters; Toen deze, fiers als een gieter, een zondags fietstochtje maakten, werd dit door onderpastoor Leopold Slosse, als een zeer ergerende daad aangezien en werd deze verwildering van de goede zeden de volgende zondagsmis in de hoogmis van op de kansel openlijk aangeklaagd.
Het waren beslist andere tijden dan deze die wij beleven. Alle vernieuwingen vragen zeker de nodige tijd om in het gewone leefmilieu de gewenste aanpassing en begrip te krijgen.
Onderpastoor Slosse liep wel wat geweldig van stapel. Vader Vuylsteke zat in de kerk als "Sloske" zijn sermoen hield. Pé Vuylsteke hoorde die aanklacht aan. Hij stond op en verliet

de kerk. Dit was zijn laatste kerkbezoek geweest.
De jaren zijn erover heen gegaan. Wat toen als zeer ergerend werd aangezien, is nu de gewoonste zaak van de wereld geworden. In alle tijden zijn er generatiekloven geweest, maar sommige helen heel wat gemakkelijker dan vele andere.

Na de oorlog bereikte de fiets de doorsneeburger. Zonder te grote of te zware offers kon iedereen met enige spaarzin zich vrij vlug een fiets aanschaffen.
In de twintig- en dertiger jaren gebeurde het wel eens meer dat Cyriel Adam[5] in de buurt van de St. -Tillokerk eens een ritje maakte op zijn velocipède, tot groot jolijt van de straatjeugd die voor het eerst zo'n rare velo te zien kreeg.
Rond 1920 had Emelgem dan ook een eigen riante veloclub die een flink aantal leden telde. op de foto onderscheiden we 41 personen, waarvan 35 met een uniformpetje. Zes personen beschikken over een klaroen om de voetgangers van op afstand van hun komst te verwittigen. Bijgaande foto werd genomen op het Emelgemse Plein (op de "Plaats" volgens het bordje). De laatste sporen van Duitse bezetting zijn nog niet helemaal verdwenen. Op de wegaanduiding staat Ingelmunster nog met een Umlaut aangeduid. De clubleden voelen zich als koningen te rijk en daarom hadden ze dan ook als clubnaam "De Pedaalkoningen" gekozen. Hoelang deze veloclub is blijven bestaan in de twintiger jaren werd niet teruggevonden. Wellicht is hij door de gestadige toename van fietsen en het groeiend verkeer op de weg met de jaren verminderd en uiteindelijk als collectief ontspanningsmiddel weggevallen.

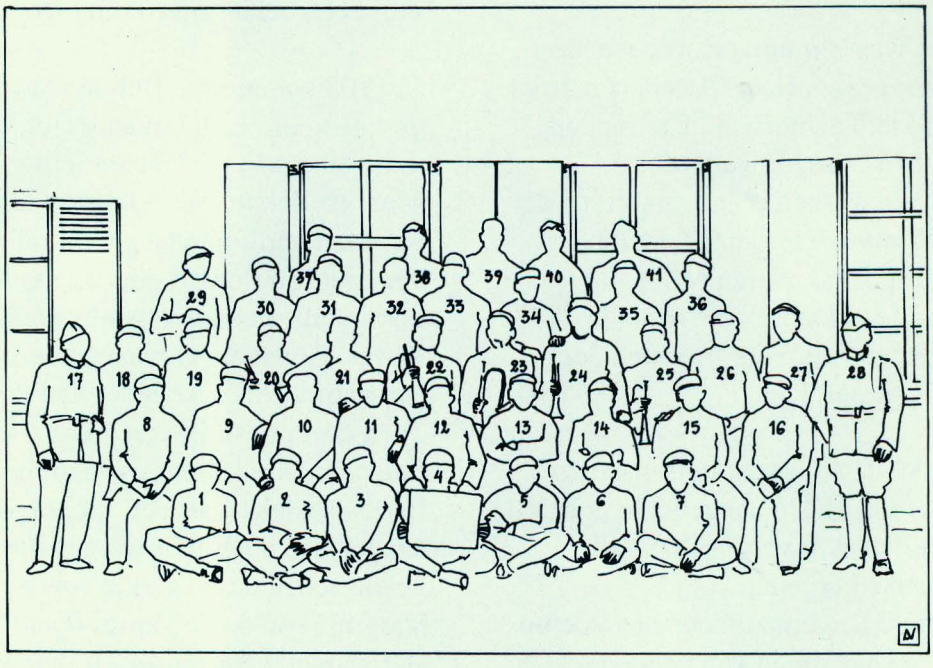

VOETNOTEN
[1] Christiane Mosselmans-De Coster, *Het vervoer door de tijden heen,* Heemkring Rode "De Sprokkelaar, 1980, p. 26.
[2] Loopfiets van Karl Drais, Freiherr von Sauerbronn (1785-1851). In 1818 construeerde hij zijn eerste loopfiets die naar hem genoemd werd.
[3] Zie uitvoerig verslag van deze veloclub in Ten Mandere, nr. 71 (25 jaargang nr.1) p.99-117.
[4] Die verlaging van de fiets bracht mee dat de gevolgen bij valpartijen heel wat minder ernstig werden dan voordien.
[5] Cyriel ADAM - Vanholsbeeck, dagloner, woonde op het Kerkplein, nr.5, west van het huidig Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn. Hij bleef daar wonen tot aan zijn overleden. Hij was geboren te Ledegem op 1 augustus 1872.

1. Jerome Vermaut - 2. Georges Soenen - 3. François Ameye - 4 ? - 5. Karel Windels - 6. ? - 7. - Albert Roelens - 8. ? - 9. Cyriel Windels - 10. Cyriel Mulier - 11. Jerome Popelier - 12. Romain Martens - 13. ? - 14. ? - 15. ? - 16. ? - 17. Alidor Verschaete - 18. ? - 19. Hector Dekeirschieter - 20. Alfons Decoopman - 21. Cyriel Vandendriessche - 22. René Mulier - 23 Leon Maes - 24. Alfons Vannieuwenhuyse - 25. Marcel Ghekiere - 26. Arthur David - 27. Camiel Vandenbulcke - 28. Jozef Mulier - 29. Emiel Devolder - 30. Alo´s Vancoillie - 31. August Reynaert - 32. ? -33. ? - 34. ? - 35. ? - 36. Alberic Verfaillie - 37. Alo´s Verscheure - 38. Jerome Denijs - 39. Michel Windels 40. Cyriel Denolf - 41. Od. Verstraete.

De naamlijst werd ons bezorgd door Roger & Luc Mulier, waarvoor onze hartelijke dank.

DE EERSTE RETORICA ONDER PRINCIPAAL LOUWAEGE (1944 - 1945)

Antoon Vandromme

Eerste rij (zittend) :
1. E.H. Lucien Vanbelle(surveillant) - 2. E.H. Etienne Louwaege (†) (principaal) -3. Marcel Deldaele(†) (laureaat - bankdirecteur) - 4. E.H. Gabriel Vanherpe (leraar retorica) - 5. E.H. Louis Vanheule (†) (leraar)

Tweede rij :
1. Noël Viaene (veearts) - 2. Andrë Duyk (borstelfabrikant) - 3. Willy Leenknecht(†) - 4. Hendrik Geldof (scheutist) - 5. Antoon Vanden Avenne (witte pater) - Gerard Reynaert (witte pater) - René Vande Walle (jezuïet) - 8. Remi Verhaeghe (apotheker) - 9. E.H. Joris Leuridan (surveillant) - 10. Edgard Gasquet (kinderarts)

Derde rij :
1. Maurits Carlier (scheutist.) - 2. Willy Cattrijsse - 3. Jozef De Brabandere(†) - 4. Antoon Colpaert (koloniaal) - 5. Daniël Muylle (†) - 6. Jozef Lambrecht (verzekeringsagent) - 7. Aimé Verschaeve - 8. Louis Verstraete (priester) - 9. Paul Sintobin (textielnijveraar) - 10. Daniël Vercamer (fiscaal inspecteur vennootschappen)

NAAR SOLIGNAC-BRAGEAC EN LOURDES MET DEKENIJ IZEGEM

Geleide unieke en historische bedevaart van 1 tot 8 augustus 1996

Deze tocht werd reeds in 1993 met succes voorverkend.
Het is de **ST.-ELOOIS-en ST.-TILLO-ROUTE**

PROGRAMMA

* *Donderdag 1 augustus* : In de vroege morgen eucharistieviering in de St.-Tillokerk, waarna vertrek naar **Parijs**, waar St.-Tillo op de markt als slaaf werd vrijgekocht door St.-Elooi. We bezoeken er de kerk van **Saint Denis**, waar o.m. het graf is van koning Dagobert I, onder wiens bescherming St.-Elooi de abdij van Solignac kon bouwen; Middagmaal in Parijs en daarna bezoek aan de **kathedraal Notre Dame**. Vertrek naar Limoges voorbij Chaptelat (geboorteplaats van St.-Elooi). Avondmaal en overnachting te Limoges.

* *Vrijdag 2 augustus* : **Naar Solignac**. Eucharistieviering in de prachtige abdijkerk. Bezoek aan de crypte waar St.-Tillo werd begraven, aan het kerkje van **Le Vigen**, waar zijn laatste kluis heeft gestaan, en wandeling in Solignac. Middagmaal te **Tulle**. Daarna aankomst in **Brageac**, waar een prachtig kerkje te bezoeken is op het puin van de eerste kerk, door St.-Tillo gebouwd en wandeling naar de oude kluisfundamenten, ontgraven in 1984. Avondmaal en overnachting te **Brive**.

* *Zaterdag 3 augustus* : **Naar Rocamadour**. Eucharistieviering, bezoek en middagmaal. Daarna via Cahors en Auch naar Lourdes.

* *Zondag en maandag 4 en 5 augustus* : **Lourdes**. We sluiten aan bij Vlaanderens Bedevaart.

* *Dinsdag 6 augustus* : Uitstap naar de Pyreneeën, met eucharistieviering in het vermaarde oude Maria-oord van **Bétharram**, tocht door **Col de Soulor**, middagmaal bij **Lac d'Estaing** en terugkeer via **St.-Savin**. Avondmaal te Lourdes.

* *Woensdag 7 augustus* : Vertrek uit Lourdes naar **Nevers**, waar in het klooster van St.-Gildard Bernadette Soubirous haar laatste dertien levensjaren doorbracht en waar het ongeschonden lichaam wordt bewaard.

* *Donderdag 8 augustus* : Eucharistieviering in Nevers. Terug naar Izegem.

Heel de bedevaartsreis wordt geleid.
Steeds vol pension (alle kamers met bad en WC).
Autocar (met minibar en WC).
Prijs : 20 800 fr. (fooi chauffeur 250 fr. inbegrepen).
Supplement daguitstap Pyreneeën : 630 fr.
De inschrijvingen worden van nu af ingewacht tegen maandag 22 april.
Wil deze kans niet missen. Het wordt een unieke ervaring.
Verdere inlichtingen : Dekenij Izegem, tel. 051/30 08 47

Buiten Izegem :

Aviation Traders, Groenveld 30/12, 1930 Zaventem
Claeys, Leo, Ruddervoordestraat 38, 8210 Zedelgem
Deblauwe, Jules, St.-Amandstraat 107, 8800 Roeselare
Decock, Albert, Koebroekstraat 11, 8020 Ruddervoorde
Depoorter, Frans, Weggevoerdenlaan 2 bus F2, 8500 Kortrijk
Devoldere, Gaspard, Emiel Neyrinckstraat 33, 8860 Lendelede
Durant, Gerard, Arsenaalstraat 37, 8000 Brugge
Gilles de Pélichy, Jeanne, Keizer Karelstraat 105 bus 30, 8000 Brugge
Haspeslagh-Vandeputte, Godelieve, Izegemsestraat 20, 8850 Ardooie
Huyghe, Emmanuel, Rodebergstraat 25, 8954 Heuvelland
Maes, Willy, mDwarsstraat 33, 8531 Bavikhove
Matton, Eric, Resedastraat 2, 9920 Lovendegem
Meyfroidt, Armand, Vlasschaardstraat 12, 8770 Ingelmunster
Parret, Carina, Bietenstraat 85, 2400 Mol
Ronse Chris, Rentmeesterlaan 175, Middelburg (Nederland)
Ryserhove, Alfons, Kloosterstraat 46, 9860 Knesselare
Strynckx, Jan, Rotsstraat 60, 9240 Zele
Vanantwerpen, Lucien, Korenstraat 19, 9800 Deinze
Vandeputte, Emmanuel, Stationsdreef 98, 8800 Roeselare
Vandewalle, Roger, Ingelmunstersestraat 13, 8860 Lendelede
Vanneste, Guido, Tarwestraat 10, 8770 Ingelmunster
Veranneman, André, Ooststraat 199, 8800 Roeselare
Vermandere-Deputter, Geert, Beemd 6 1654 Huizingen

ZATERDAG 20 APRIL 1996
HEEMKUNDIGE DAG VAN HET
WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

PROGRAMMA :
14.30 uur : ontvangst met "Grootmoeders Koffie".
15.00 uur : A. Statutaire vergadering voor de bestuursafgevaardigden
B. Sociaal programma voor anderen :
Humor in de politiek en het dagelijks leven. (F. Debusseré)

15.30 uur : Voordracht : Vrijen en trouwen in Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden (prof. C. Vandenbroucke)
16.30 uur : Bezoek aan de gerestaureerde beschermde schuur van 't Goet te Wynckele met diamontage.
17.30 uur : Wagenspel door de Koninklijke Rederijkerskamer van Gullegem
18.00 uur : Receptie aangeboden door het Gemeentebestuur van Wevelgem.
18.30 uur : Gelegenheid tot bezoek aan de schietstand van de "Koninklijke Schuttersgilde Sint-Barbara"
19.30 uur : Feestmaaltijd in de zaal "Hondschote"
20.30 uur : Fijne humor en moppen van Firmin Debusseré over Vrijen, trouwen.... en getrouwd zijn !

Deelnemen kan door overschrijven van 150 fr. (alleen namiddagprogramma), 850 fr. (alleen de feestmaaltijd met humor over vrijen...) of 1000 fr. (heel het programma) op rekeningnummer 068-2011300-32 van Heemkring DE MEIBOOM, 8560 Gullegem.
Uiterste datum voor inschrijving: Woensdag 10 april 1996.
Verdere inlichtingen : J. Debusseré, 056/41 46 55.

drukkerij jan bogaert
izegem - ☎ (051) 30 26 59

vandemoortele

RODA
FAMA
MINELMA
VITELMA
ST. VILLEPRE
RESI
BLANC DE BŒUF
REDDY
MAYONAISE VANDEMOORTELE
OLIE VANDEMOORTELE

Alle kunde van het vak.

Drukkerij
STROBBE
Traditie en Innovatie

Drukkerij Strobbe bvba • Kasteelstraat 1 • 8870 IZEGEM • Tel. (051) 33 32 11

ten mandere

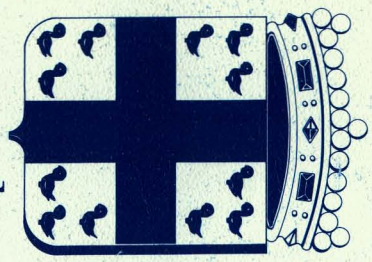

Aangesloten bij het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde

STROBBE Ontwerp: Stedelijke Leergangen / Izegem